

Délibáb

HALMI
FOTO

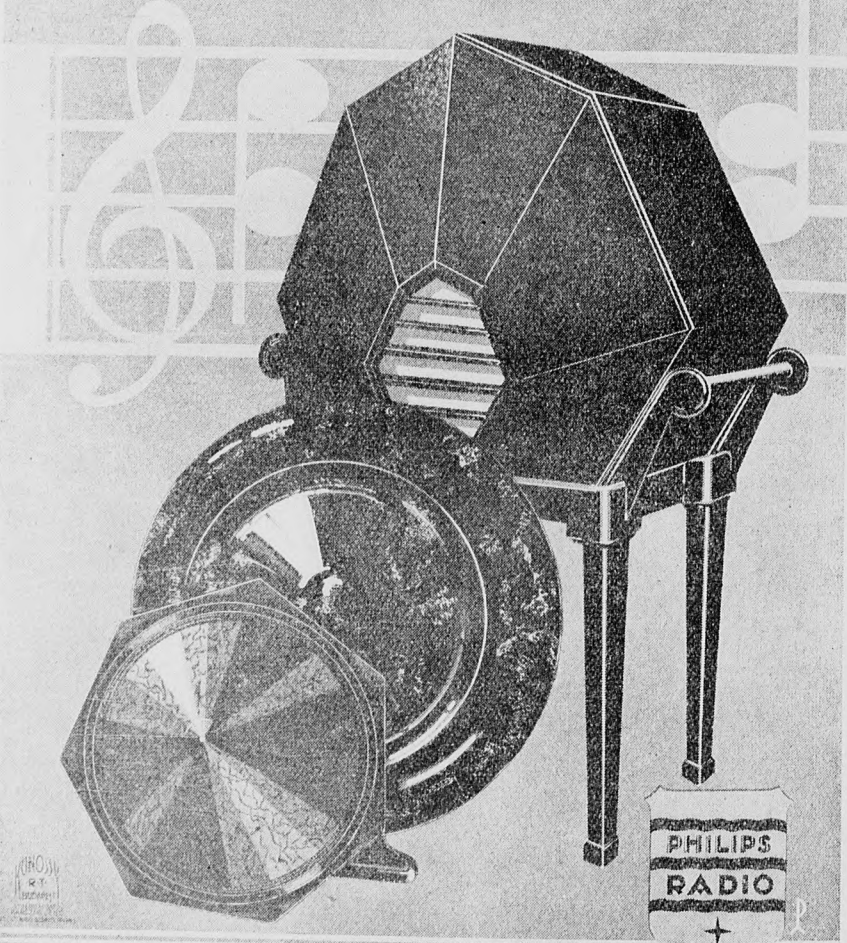
30
FILLÉR

Szokolay Olyi
III.
ÉVFOLYAM
47. SZAM

BUDAPEST, 1929. NOVEMBER 23.

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

PHILIPS

HANGSZÖRÖK

30
fill

Jugoslávia

PHILIPS
RADIO

PHILIPS
RADIO

Délibáb

30
fillér

Megjelenik minden szombaton

ÁRULÓ
HIRLAP OSZTÁLYA

Előfizetési ár: negyedévre 3 P 50 fill., félvre 7.— pengő. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 30 fillér, Ausztriában 60 Groschen, Csehszlovákiában 3.— korona. Jugoszláviában 6 dinár, Romániában 20 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány ucca 12. Telefon: J. 423—39, J. 423—50.

TÉLI DÉLUTÁN

(Byssz Róbert rajza)

Piroska és a farkasok

Dramaturgot! Dramaturgot!! Dramaturgot!!!

Faragó Sándornak, a fiatal drámafrögeneráció egyik legtehetségesebb és legtöbb mondanivalójú tagjának fél sikerrel kell ráfizetnie arra a dramaturghiányra, amelynek most már másodízben áldozatául esik. Egy nagyon erélyes és fölényes színházi ember közreműködése mellett ezúttal kitűnő modern magyar darab megszületéséről számolhatnánk be, így pedig a szerzőnek meg kell elégednie azzal, hogy néhány inyc megállapítsa róla az eredetiséget, ötletgazdagságot, szellemességet, dialogizálókészséget — de a

nagyközönség csodálkozva néz össze a zseniálisan induló dráma elemi hibákba fuló folytatása láttán.

(A tébolydából kiszabadul egy lány, Piroška (*Tilkos Ilona*) és elmondja megörülésének történetét: 1914 július, Pintyőke mulató... a dusszadag, előkelő Péterfi báró (*Kiss Ferenc*) jön ide s mulattatására behívják hozzá az uccáról Piroškát. A lány már régóta szerelmes a báróba, aki viszont Mária grófnőt (*Vágó Erzsi*) szereti halálosan és reménytelenül. Bánatában lerészegszik és Piroškával eljegyzési komédiát játszik végig, amelynek végén a megsegyenített lány megátkozva az egész

férfinemet. Ebben a percben hozzák hírrül, hogy a háború kitört s a lány azt hiszi, az ő átka teljesedett, ő okozta a háborút.

A báró lakása: Péterfi hadbavonulás előtt áll. Piroška eljön hozzá és azt mondja, hogyha a báró a szeretője lesz, elmulik a háború, amely az ő szerelmének megalázása miatt tört ki. A báró kidobja az eszelős lányt. Ekkor érkezik meg Mária grófnő, hogy búcsúcsókot adjon a hadbavonuló Péterfinék, de Piroška előugrik rejtekéből és ő ad csókot a bárónak. Mária ott hagyja a bárót, aki elbúcsúzik édesanyjától (*Zala Karola*).

A harmadik felvonás színhelye a front: 1918. Piroška kilopózott a kavernába Péterfi keresésére és mikor

Tilkos Ilona

Magyar Színház — Piroška és a farkasok (Áldor felv.)

Kiss Ferenc
Magyar Színház — Piroska és a farkasok (Áldor felv.)

odh

össze
hi-

ány,
ndja
lius,
dag,
enc)
ozzá
góta
ária
osan
szeg-
diát
meg-
gész
en a
hi-
ború
azt
átka
ozta

ása :
onu-
oska
azt
a a
lesz,
orú,
erel-
zása
. A
az
Ek-
meg
hogy
jon a
éter-
oska
éből
ot a
ott-
aki
any-
rola).
fel-
e a
Piros-
a ka-
i ke-
nikor

megtalálja, végre csakugyan szeretője lesz a meghatott bárónak, aki ezután egy fáradt golyótól találva meghal, a fegyverszünetet azonban megkötötték és a sokat szenvedett Piroska tébolydába kerül.

Az uccalány, aki a háborút okozta: nagyszerű és bizarr alapötlet. Pompásan felépített első felvonás, amely frappáns crescendóban ivel fölfelé és megrázóan végződik. Utána azonban teljesen hamis utakra téved a szerző, grandiózus témáját elejti, lényegtelen dolgokat hangsúlyoz, átpatétikus, ál-szentimentális és naiv. A harmadik felvonás ismét jobb, de távolról sem adja azt, amit az első után vár a néző. Egy-egy viccért egész gondolatsort áldoz fel Faragó. Amily remekül adja vissza a lokál hangulatát, oly téves fogalmai vannak a bárói otthonról és a frontról. Súlyosak technikai fogyatékságai, amelyeket a rendező könnyedén kiirthatott volna. Felvillanó ötlet-rakéták, de a szerkesztés, a téma kiszélesítése, a nagy koncepció iránt egyelőre kevés érzék. Egyéni, fanyar humor, mély cinizmus: minden sora sokat ígér, de az egész együtt mégis keveset ad.

A már említett rendezési és drama-

Sándor Aranka, Baksa Rózsi és Sarkadi Aladár

Magyar Színház — Piroska és a farkasok

Dénes György és Szigeti Vilmos
Magyar Színház — Piroska és a farkasok
(Áldor felv.)

turgiai hiányoktól eltekintve nagyon jól tette a színház, hogy kihozta ezt a darabot, mert százszor inkább végignézzük egy tehetséges író komoly, bár hibás művét, mint egy sablonköltő hibátlan, de üres giccset.

A darab középpontjában *Titkos* Ilona áll, aki ebben a szerepében egészen nagy drámai színésznő lett: rendkívül nehéz dolgát megrázóan oldotta meg. *Kiss* Ferenc a báró szerepében a darabban párhuzamosan fut: az első felvonásban kitűnő, a másodikban egy őszinte hangja nincs, a harmadikban ismét feljavul. Rajtuk kívül azonban súlyos szereposztási hibákba esett a színház. *Dénes* György egy tolvaj pincérből lett puccer szerepét tökéletesen félrejátssza; de még bántóbb abban a szerencsétlen második felvonásban a báró ifjú nőrokonainak szerepeltetése, akik a dilettantizmus határait érintik.

Az epizódisták között komoly színészi produkció *Sarkadi* Aladár lokáligazgatója és *Justh* Gyula parasztbakája, *Zala* Karola, *Földényi* László, *Szigeti*, *Dávid* és még több kisebb szereplő megfelelt a reábizott feladatoknak.

—thó.

Titkos Ilona
Magyar Színház — Piroska és a farkasok (Áldor felv.)

asok

yon
zt a
gig-
oly,
ötő

tkos
egé-
ett :
óan
sze-
ut :
dik-
ma-
vül
kba
egy
pét
án-
dik
nak
nus

szí-
dár
szt-
zló,
ebb
lat-
hó.

Ha a primadonna * * haragszik

Gaál Franciska, a Király Színház nemcsak nagytehetségű, de túltemperamentumos primadonnája egyik estén megharagudott a „Tommy és társá”-ban „szereplő” kutyára, mert az engedelem nélkül kiment a színpadról. A primadonna haragja olyan nagy volt, hogy a felvonás végén az öltözője ajtaját kinyitotta. Az ajtó nagy erővel kikapódott s az ajtó széle úgy halántékon vágta a véletlenül éppen arra járó haladó zenészt, hogy az menten elájult.

Gruber József

Az ajtókicsapódásnak igen komplikált következményei lettek. Azt mindenki természetesen találta, hogy Gaál Franciska eszedgáiban sem volt inzultálni egy ártatlan zenészt, akit jóformán alig ismert, de a sajnálatos eset mégis megtörtént és pedig valószínűen nem egészen sima következményekkel.

Az eset fejleményei, mint ahogy azt a „Délibáb” munkatársa minden részletével és teljes pártatlansággal kinyomozta, a következők:

Gruber József huszonnégy éves színházi zenész a zenekarban a fagottot fujja. Ez tudvalevően igen nehéz — agymunka. Grubert az ajtó kivágódása után ájultan vitték haza társai. Ugy volt, hogy kórházba szállítják, de a szülők kérésére erről lemondtak. Megvizsgálta őt két orvos is és meglehetősen súlyosnak mondták az állapotát. Az egyik neves egyetemi tanár egyhónapi pihenést rendelt el még arra az esetre is, ha a beteg hamarabb felgyógyul.

Gruber kilenc napig nyomta otthon az ágyat.

Gruber később mint lábadozó — a színházi orvos tanácsára — bement a színházba s megpróbált fagottot fújni. Csak az első felvonás közepéig marad-

hatott ott, nem bírta tovább, újból csak haza kellett mennie. Újból pauza következett, míg végre annyira jobban lett, hogy már, ha nagy erőfeszítéssel is, de mégis csak dolgozhatott.

Azon a napon, amikor Gruber bement a színházba, dr. Bárdos ügyvéd útján

keresetet adott be Gaál Franciska ellen háromezer pengő erejéig.

A kereset szerint a fiatal muzsikusként, aki Zeneakadémiát végzett, a baleset folytán erkölcsi és anyagi károsodást szenvedett. Igaz ugyan, hogy már bent játszik a színházban, de nem tud gyakorolni, ha (mint eddig, naponta) több órát akar gyakorolni a fűvös hangszerén, akkor elviselhetetlen fájdalom érez a fejében. Ebben az évben akarta megszerezni a művészképző oklevelet, ami most már kétséges, mert ehhez arra a gyakorlatra volna szüksége, amit eddig folytatott, erre pedig nem képes. Gramofónfelvételt és zenekari hangversenyt kellett lemondania ebben a hónapban, ami nagy anyagi kárral járt. Gruber tagja a *Budapesti Fűvös kvintettnek* s több ízben vett részt zenekari hangversenyen. Tóth Aladár és Lányi Viktor rendkívüli dícsérettel emlékeztek meg róla több ízben. Szóval, nemcsak egyszerű színházi zenész, hanem komoly művészember, aki egyelőre nem folytathat *studiumokat*.

Mindezek alapján kéri tehát a fiatal muzsikusként a primadonnát erkölcsi és anyagi kártérítés fejében háromezer pengő elmarasztalni. Gaál Franciskának erről a keresetről már hivatalosan is tudomása van.

Igaza van

Ezt az aranyos viccet Rajnai Gábor mesélte el nekünk:

Egy fogházőr és egy életfogytiglanra elítélt rab veszekednek egymással a váci börtönben. Végre is a rab így torkolja le az őret:

— *Ne ugráljon öregem, mert magád még kidobhatják innen, de engem nem.*

újból
l pauza
ra job-
rőfeszí-
hatott.
ber be-
ügyvéd

eiska
ejélg.

zszikus,
baleset
osodást
y már
em tud
aponta)
fúvós
fájdal-
évben
pző ok-
s, mert
a szük-
e pedig
és zene-
ondania
anyagi
adapesít
n vett
a. Tóth
adkívvli
la több
rú szín-
művész-
olytathat

a fiatal
ölcsi és
romezer
Franci-
atalosan

▼▼▼▼▼
i Gábor

rtiglanra
hással a
rab így

t magál
em nem.

„Aranyszörű kis báránycám csilingel“
Dr. Tolnay Andor (Gyurka) és a címszereplő (Fótó Iricz Rudolf, Szeged)

„Aranyszörű kis báránykám csilingel!“
Tolnay Andor (Gyurka) és a címszereplő (Fotó Iricz Rudolf, Szeged)

leánynak valóban nem tud ellenállni, hiszen ahogy nótaszóval is mondja :

Kizöldült a határ,
Vígán legel a nyáj.
Turbékol a gerle a nyárfán.
Csak én vagyok, csak én
Elhagyatott szegény.
Nincs, akinek vágyam elsirnám,
Aranyszórú báránka csilingel,
Nem bírok szerelmes szívemmel,
Egyre csak azt csilingeli,
Giling-galang,
Kis babám, soh'se hagyj el;
Aranyszórú kis bárány, ne félj hát,
Tenyerébe hordoz téged a rózsád,
Nem kér érte semmi mást, csak
Giling-galang.
Azt a szerető szád.
Vadvirágos mezőn,
Ha a nap süt merőn,
Délibáb csábít merengőn,
Tündérműködő ölen,
Tündérlányt int felém,
Bár az enyém volna. Teremtőm.

Gyurka bojtár megbánja tettét, de már nem lehet segíteni a dolgon. Amíg a királyra várakozik, hogy beszámoljon neki a történetéről, magában így morfondíroz :

„Tudja Pál, mit kaszál“

Sárvay Rózsi és Páger Antal „Az aranyszórú bárány“ Jutkája és Tádéja
(Fotó Iricz Rudolf, Szeged)

„Rigó füttyörészett az ágon“

T. Oláh Böske (Tandariné) és Vágó Arthur
(A burkus király) (Fotó Iricz Rudolf, Szeged)

Ez itt egy ürgelyuk,
Ha ezt ebbe dugjuk (bolját beledugja.)
Ebből lesz a szép palástya,
Kalapomból koronája!
No, ne billegj rajta már!
Próbáljuk ki, mit használ,
És mit felel rá a király.

Végre megjelenik a király és számonkéri Gyurka bűnét.

Király: Nem adtad el, te beste,

Gyurka: Rá kinek lett volna pénze;
Nem vagyok én sült bolond.

Király: Mi történt hát veled, mondd,

Gyurka: Szóm felséged meg ne vesse,
Kivel semmi pénz nem ér fel,
Aranyszórú bárányt tegnap este
Elcseréltem feketével.

Ezeknél a szavaknál rámutat a csábító királykisasszonyra és így folytatja :

— Ez a felséges királylány,
Aki veled szemben éppen
Ott lapul a bársonyszékben,
Ha felséged rá tekint,
S megítélj szöszertint,
Azt mondja rá, remélem :
„Fiam, ha én juhász vagyok,
Magam is elcserélem“.

„Nádi tündér vagy te tán?“
Tolnay Andor és Harmath Hilda, „Az aranyszörű bárány“ Gyurkája és királykisasszonya
(Fotó Iricz Rudolf, Szeged)

„Ne légy oly málé, Tádé!”

Pártos Klári (Királyné) és Páger Antal (Tádé) „Az aranszörü bárány”-ban
(Fotó Iricz Rudolf, Szeged)

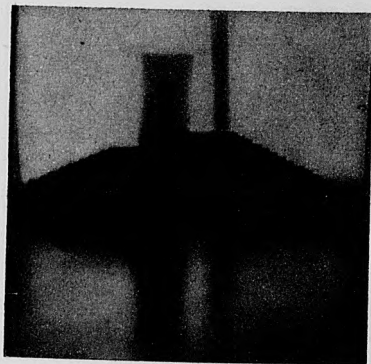
A király — a mindig igazságos — megbocsát Gyurkának, aki beáll katonának. A fekete sereg vezérből hamarosan Mátyás király hadnagya lesz és a királyleány ekkor boldogan nyújtja kezét a néhai juhászbojtárnak.

Harmath Hilda és Tolnay Andor játsszák a darab két főszerepét. Mindkettő jó ismerőse a pesti közönségnek, akik főtényezői a szegedi nagy sikernek. T. Oláh Böske, mint vendég, két év után először lépett fel Szegeden és úgy ő, mint Táray Ferenc megérdemelt sikert arattak. Rajtuk kívül jelentős szerepet játszottak még Sárvay Rózi, Pártos Klári, Herczeg Vilmos és Vágó Arthur, akik valamennyien kitűnően illeszkedtek bele a mesejáték szellemébe. Amint ebből is látjuk, a főszereplők ismert pesti színészekből rekrutálódtak és így nem csoda, ha minden tekintetben fővárosi ízü előadást láthattunk Szegeden. De meg kell említenünk a többiek, Szilágyi Aladár, Sümegi Ödön, Csizsár Lajos, Páger Antal, Ajtay Andor, Gaál Ferenc, Nagy György, Szilassy Gyula, Veszely Pál, Bognár Elek és Marinkovics Sebő neveit, akiket egyelőre még nem ismer a pesti közönség, de bármelyik fővárosi színházban megállnák helyüket. A darabot a szintén Pestről ismert Sziklai

Jenő rendezte, minden tekintetben ragaszkodva Móra Ferenc művészi intencióihoz. A meglepően szép díszleteket a színház tehetséges dekoratőrje, vitéz Zsombory József tervezte.

II.

„Az aranszörü bárány” bemutatóján kívül még egy figyelemreméltó kultúresemény zajlott le Szegeden szombaton, amikor is a Kultúrpalotában megnyitották a Színpadművészeti Kiállítást. A kiállítás nem retrospektív jellegű, hanem az élő színházi kultúra befolyásolását célozza. Összesen száz díszlet és kosztümváz, továbbá tíz miniatűr plasztikus színpad — úgynevezett maquette — került itt bemutatásra a korszerű színpadművészet stílusában. Különösen érdekesek voltak Jaschik Almos „Csongor és Tünde”, Benedek Kata „Bánk bán”, Máday Gréte „Oedipus”, „Oedipus Kolonosban” és „Antigone”, valamint Gyarmathy Miklós, Hampel Agnes, Rédner Renée, Schwartz István és Nemes Erich díszlet- és kosztümvázai. A kiállítás tulajdonképpen agitáció volt a modern színpadművészet érdekében, amely nemcsak a szépséget, hanem az olcsóságot is be akarta bizonyítani. Kiderült ugyanis, hogy a többképes, nagy kiállítású darabok díszletei a bemutatott tervek alapján egy esetben sem haladják meg az ezer pengőt, de vannak olyanok is, amelyeket négyszáz pengőből is ki lehet állítani. A színpadművészeti kiállításnak, akárcsak a Móra-darabnak, nagy sikere van Szegeden és ez elsősorban a gondolat megvalósítójának, dr. Németh Antal főrendezőnek érdeme, aki páratlan agilitással és lelkesedéssel fáradozott az ügy érdekében. Neki köszönhető, hogy a kiállítás beszédes tanúbizonyságot tett amellett, hogy messze kiható jelentőségű kultúrunka folyik Szegeden minden téren. A kiállítás egész anyagát különben az Országos Színész Egyesület fennállásának félévszázados jubileumán Budapesten is be fogják mutatni.

Jaschik Almos tanár díszletmodellje Vörösmarthy „Csongor és Tünde”-jéhez

Ferenzi Sándor, a legkiválóbb magyar pszichoanalitikus író

megállapította rólam, hogy én jóval a freudizmus előtt olyan tételeket vetettem fel, amelyek Freud után beigazolódtak.

A Pesti Hírlap után a Pesti Naplóhoz kerültem és itt a szépirodalmon kívül színi kritikák írásával is foglalkoztam. Örömmel szolgál, hogy én már kezdő korában megállapítottam *Gombaszögi*

Frida nagy tehetségét. Kritikáimban mindig hangoztattam ezt és amint a példa bizonyítja, igazam volt.

Hogy mi lesz ezután? Az ami eddig. Dolgozom, írok, amíg csak ki nem hull a toll a kezemből. Hosszabb idő óta egy abszolút modern és merész tárgyú regényen dolgozom, amelyet azt hiszem rövidesen sikerül befejezni. Most csak ennek szentelem minden időmet és majd ha csak elkészül, gondolkok arra, mi lesz azután.

Szilágyi Ödön.

Szász Zoltán

Ki az a Reiner Kató?

A *New-York Times* október huszonegyedik számában megjelent Catherine Reiner fényképe. A kép aláírásának szövege magyarra fordítva a következő volt: „Catherine Reiner, szopránénekesnő, a budapesti Királyi Opera primadonnája, november 4-én tartja első amerikai hangversenyét a new-yorki Town Hall-ben.”

Budapesten nem ismerik, illetve már elfelejtették Catherine Reiner, azaz Reiner Katalin nevét és így történt, hogy több magyar napilap és a lapok útján értesült közönség gúnyosan foglalkozott azzal, hogy jogtalanul használták a Magyar királyi Operaház primadonnája kitüntető címet.

Ezt a címet valóban jogtalanul írták Reiner Katalin fényképe alá, mert a művész

Reiner Kató

csak ösztöndíjas tagja volt az Operaháznak.

A *Délbáb* munkatársa utánajárt a dolognak és egy érdekes karnetét hozta napvilágra a bizonyára nem rosszakaratú címbitorlás.

A Zeneakadémián csak annyit tudunk meg, hogy Reiner Katalin 1920–1921. tanévben végezte az Akadémiát *kiünö eredményel*. Olyan tehetséges volt, hogy állandó tandíjmentességet kapott.

Az Operaházban régi könyvtárakat néztek át kérésünkre, de sehol nem találtak rá Reiner Katalin nevére és így azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a művész legfeljebb ösztöndíjas tagja volt az Operának s mint ilyen, csak jelentéktelen szerepekben léphetett fel.

A Városi Színházban is negatív eredményt kaptunk érdeklődésünkre. Reiner Katalin nevét egyáltalán nem ismerik.

Ezekkel a nyilatkozatokkal szemben Reiner Katalin pesti rokonai a következőképp mondták el a művész jó pesti szerepléseinek és érdekes karnetét.

— Reiner Kató szülei nagyon szegény emberek voltak. *Édesanyjának standja volt a Klauzál téri vásárcsarnokban.* Hogy Katót kiképezhették, az annak köszönhető, hogy a hallatlanul tehetős kislányt *mindenhol ingyen tantolták.* Már ötéves korában zongorázni tanult és egész fiatalon lett a Zeneakadémia növendéke is, hiszen csak tizenkilenc éves volt, mikor ott tanulmányait befejezte. Ekkor a *Pécsi Színházba szerződött, hol egy évet töltött. Ezerkilencszázhuszonkettőben jött vissza Pestre. Csodálkozunk azon, hogy nincs nyoma az Operaháznak annak, hogy Kató az „Aida” és a „Sámson és Delila” főszerpeiben fellépett.* Erre jól emlékszünk, hiszen ott volt az egész rokonság. Lehet, hogy csak ösztöndíjas tag volt, de valószínűbb, hogy mint vendég szerepelt, mert másképp nem játszhatott volna főszerpeket. Ugyanebben az évben a Városi Szín-

házban is fölépelt és többek között a *Rigoletto* főszerepét is játszotta. Annak idején említette Kató, hogy *Wlassics* báró megígérte neki, hogy szerződött az Operaházhoz. Több hangversenyt is tartott a Zeneakadémián és egyik hangversenye után felkereste őt egy amerikai impresszárió, ki fényes feltételekkel amerikai turnéra hívta. Kató előbb felkereste *Wlassics*ot, de nem kapott határozott választ s így elfogadta az impresszárió ajánlatát.

Szülei közben meghaltak s így semmi sem tartotta őt vissza, mikor ezerkilencszázhuszonháromban elindult Amerikába.

A hajón két koncertet adott és itt hallotta őt a newyorki Capitol színház igazgatója, ki azonnal tárgyalt a művésznővel és impresszáriójával. Az eredmény az lett, hogy

Kató, mint a Capitol tagja lépett az amerikai kontinensre.

New-Yorkban együtt szerepelt a pesti Operaház volt tagjával, az azóta megboldogult *Rózsa S. Lajossal* és volt pesti tanárnőjével, *Sámson Mária*val. Két évig volt a Capitol tagja és többször szerepelt a newyorki *Stúdió műsorán* is. Ezerkilencszázhuszonötben a chicagói Operához szerződött. Majd résztvett a Schubert-concert világ-

turnéján, mely Amerika és Európa több világvárosában tartott előadásokat. A turné végén nem szerződött sehova, hanem önálló hangversenyeket adott. *Háromezer dollár jellépti díjat kapott egy-egy este.*

Egy alkalommal fellépett a Fehérházban *Coolidge* elnök estélyén, hol briliánsokkal kirakott platina karórárt kapott az *Unió* elnökének feleségétől, aki összecsókolta a művésznőt, amikor lejött a pódiumról.

Közben férjhez ment a newyorki gumitröszt elnökéhez. Európába jöttek nászútra és a művésznő hazalátogatott Budapestre is. Titkárát és komornáját magával hozta. A Ritzben laktak. Meglátogatta a szülei sírját. Énekelni nem akart Pesten, pedig felkérték, hogy jótékony célra lépjen fel. Elővette csekk-könyvét, hatalmas összegeket juttatott jótékony célra, de énekelni nem akart.

Amerikában tovább tanult. Ugyanaz a mester tanítja, kinek *Galli Curci* is tanítványa volt. Nyelveket is tanult. Ma már angolul, olaszul és németül éneklő szerepeit.

Ugy látszik *Reiner* Katónak nincs szüksége arra, hogy jogtalanul használjon címekeket és a vitatott aláírás a *New-York Times* hibájából került a fénykép alá.

Vig György.

Dorris Hill fűrődlin groleszk kosztümjében Californiában (Fotó Paramount)

Régi direktorok a színházi válságról

A színházi válság egymásután nyeli el a színházakat. Budapest és általában egész Magyarország virágzó színházi kultúrája halálos veszedelemben forog. A színiigazgatók az „*általános gazdasági helyzetet*” okolják a katasztrófákért. A kritikusok a sztárrendszert tartják a színházi viszonyok rendezésének legnagyobb akadályául. Vannak, akik a *színiigazgatókra* húzzák a válság ódiomát. Mi hát az igazi ok? Hol van a kivezető út?

Az igazgatók elfogultak a saját működésükkel szemben, a kritikusok nem ismerik a színházak belső életét — olyan embereket kérdeztünk meg, akik színiigazgatók voltak Magyarországon, akik küzdelmesen sikereiben gazdag pályájuk után ma már nyugalomban vannak, tehát objektíve látják a helyzetet. Kérdésünk ez volt:

*A gazdasági viszonyokon kívül mi-
ben látják a színházi válság okát és
hogyan tartják lehetségesnek a kivezető utat.*

Ditrói Mór,
a Vígszínház volt igazgatója:

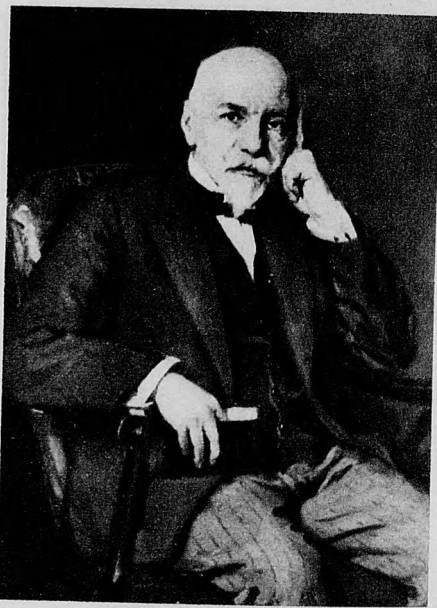

Ditrói Mór

— Nehéz dolog véleményt mondani olyan embernek, aki egészen más világban élt és más időben volt színiigazgató Magyarországon. A *színházvezetéshez természetesen mindig érteni kellett és érteni kell hozzá ma is*. Ki kell mondanom nyíltan és becsületesen, hogy a

legnagyobb hibának a színiigazgatók primadonna-versenyzését tartom.

Azt a licitálást, ami egy sztárért folyik. Ha egy ilyen sztár valami miatt ott

Porzolt Kálmán

hagy egy színházat — kapkodnak utána a direktorok és minden pénzt megadnak érte. Hát ez kérem lehetetlen állapot. *Súlyos vétek az állandó színházi együltes hiánya*. A mai darabokat azért nem szeretem, mert *mindentől revül csinálnak*. Én már megmárodok az én kedves operettjeim, „Rip van Winkle” és a „Cornevillei harangok” mellett. Természetes, hogy az emberek, az izlések változnak — *de a romantikus daraboknak, azt hiszem, ma is nagyobb sikerük lenne*. Hogy mit kellene végeredményben csinálni — arra nem

felelhet egy ilyen elfelejtett öreg színi-direktor. Azt hiszem a mai igazgatók sokkal okosabb emberek, semhogy ne jönnének rá arra, hogy mi a helyes út — és ne úgy cselekednének, mint ahogy az érdekük megköveteli.

Porzsolt Kálmán,
a Népszínház volt igazgatója:

— A színház sikerének vagy bukásának nem lehet egyetlen ember az oka. Mindegyikhez sok embernek kell hozzájárulni.

A színházhoz érteni kell a színigazgatónak, a színésznőnek, a színésznek és — még a közönségnek is. A sok színházi bukásnak úgy látszik az az oka, hogy e sok „tényező” közül nem mindegyik értett mindig a színházhoz.

Mariházy Miklós,
a kecskeméti színház volt igazgatója:

— Tarthatatlan állapotok uralkodnak nálunk. Már most összegezhetem a dolgok lényegét:

Sok a színigazgató és kevés a pénz.

Több pénz kellene és kevesebb igazgató. Az érdekeltek példátlan mohósága is súlyos vétek. *Hol van az megírva, hogy egy igazgatónak tízezer pengőket kell keresni és egy primadonnának esti három-*

Szirmai Imre

százötven-ötszáz pengőket? Bár egy színésznél valamivel érthetőbb ez a mohóság, mert a jövőjét kell biztosítani. A színidirektorság azonban üzlet. Vagy megmarad a tőke vagy elveszik. Nagy hiba az, hogy a mai színigazgatók között sokféle ember akad, csak olyan ember kevés, akinek köze van a színházakhoz. Lelkiismeretlenség volna azonban mindenért az igazgatókat okolni, mert tudni kell, hogy a művész és a pénzember érdekei állandóan összeütköznek és megbénítják a színház-vezetést. (Már pedig a pénzember és az igazgató a legtöbb esetben nem egy ember.) A „turáni átok” a direktorok között is érvényesül. Nincs összetartás.

Nem urak a saját színházaikban és minden tétjüket a sztárookra teszik fel.

Elképzelhetjük, milyenek a vidéki viszonyok. Pesten öt vagy hat igazgató nem tud együtt működni az egyetemes színházi kultúráért — hogy volna ez lehetséges harminckét vidéki direktor között.

Szóval, újra csak azt mondhatom: Kevesebb direktor, több pénz.

Nem szabad egy-két bukásnak egy egész színházi vállalkozást megölni.

Mariházy Miklós

Ki kell várni az átmeneteket és főleg leredukálni az igényeket az egész vonalon.

Szirmay Imre,
a Blaha Lujza Színház v. igazgatója:

— Nem voltam talán olyan hosszú ideig szízigazgató, mint más érdemes régi direktorok, színházi multam és direktorságom izgalmas évei azonban megtanítottak arra, hogy helyesen és józanul ítéljem meg a viszonyokat. A mai szízigazgatók minden lehetőt megtesznek a sikerért — sajnos mégsem tudnak boldogulni. Bár a kérdés úgy szól, hogy a gazdasági helyzetet nem hozhatom fel indokul — mégis ebből

indul ki a mozik konkurenciája. A mozik olcsóbbak — és ezzel minden megvan mondva.

Olcsóbb színház kell.

Lehetővé kell tenni a polgárságnak, hogy színházba mehessen. Ez a nyíl-egyenes út, szerény véleményem szerint, meghozná az eredményt. Természetes, hogy az olcsóbb helyátrak az egész üzemi rezi redukálását kívánják. *A mi időnkben sokkal nagyobb áldozatokat is meghoztak a színészek.* Ilyen szent cél érdekében mindent meg kell hozni mindazoknak, akik a magyar színpadi kultúra igaz munkásai.

Baróti Zoltán.

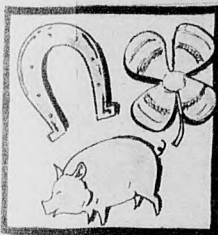
Hilde Lackner berlini operettszínésznő (Fotó D'Orá Benda)

akkor valósíthatja meg tervét, ha ezeket a felmondásokat minden zökkenő nélkül le tudja bonyolítani.

Az operett, úgy látszik, renaissanceját éli nálunk, mert

a közeljövőben a Vigszínház is operettet fog bemutatni.

Két francia operettjük is van, de a Vigszínház igazgatósága magyar énekes-játékos szeretne bemutatni. A tárgyalások ebben az irányban most folynak az egyik legjobb nevével operettlibrettistával. A színház igazgatóságának csak egy kikötése van, még pedig az, hogy a darabban a főszerepet a Góth-pár számára kell írni. Amennyiben ez a terv megvalósulna, úgy mégis csak a francia operettet mutatnák be,

amelyben Góthéknak nagyszerű alakításra nyílik alkalmuk. Ha a darab nem is, a premiér dátuma már biztos. Ez pedig Szilveszter estéje, amikor is a premiér este fél tizenegykor fog megkezdődni.

Amint hallom a Fővárosi Operettszínház, a változott körülmények ellenére is ragaszkodik az „Artisten” bemutató-

sához, amelyre tudvaleg Grockot, a híres zenebohócot és Halmay Tibort is leszerződlették. Grockkal kapcsolatban különben titkos harcok folynak a Fővárosi Operettszínház és a Royal Orfeum között, ahová Grock márciusra szintén leszerződött. Az Orfeumban most attól félnek, hogyha az „Artisten” előbb jön ki, úgy Grock márciusi szereplését már nem fogja olyan nagy érdeklődés kísérni. Tapogatózó tárgyalásokat kezdtek

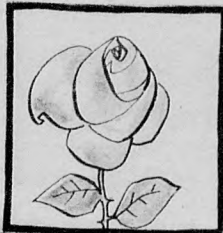
a színházzal, amely azonban nem hajlandó átengedni az elsőbbséget.

A Royal Orfeum igazgatósága tehát most azon imádkozik, hogy Zsolt Béla „Pesti életkép” című darabja menjen vagy kétszázszor, mert akkor Grock, a világhírű zenebohóc náluk szerepelhet először.

A „Piros rózsá”-ról is van valami mondanivalóm a maga számára. Békeffy István, a szerző, ugyanis kissé kibővítette a második felvonást egy bakfisszereppel, amelyet Turay Ida fog játszani.

Békeffy felesége szerepét kabbalából írta be a darabba,

mert azt állítja, hogy a „Párizsi dival”-nak azért nem volt meg a kellő sikere, mert az volt az egyetlen operettje, amelyben felesége nem szerepelt.

Egyébként nemcsak ezekből a hírekből, hanem egyéb tünetekből is konstatalható, hogy benne vagyunk a főszézonban. Megkezdődtek ugyan is a híres „Komor-zsúrok”. A Vigszínház direktoránál november közepétől május közepéig

minden vasárnap délután hatvan-nyoleven vendég gyűlik egybe:

a fiatal színész- és újságírógeneráció legtehetségesebb tagjai. Szirmai Imre a társaság lelke — és legfiatalabbja. Komor Gyula, Komorné Vily és dr. Komor Pista egymással versenyeznek, hogy vendégeik minél jobban érezzék magukat ezeken a zsúrokon, amelyeken a szézon legjobb pletykái, viccei és szendvicsei kaphatók.

Befejezésül pedig egy nagyon bizalmas dolgot mondok, de ha meg tudom, hogy elpletykálta, nem állok előbb szóba magával. Van itt Pesten egy

TARTÓSAN ONDOLÁLTASSA
KRÁNITZ A.

haját, mert az a nedves és esős időben is hat hónapig eltart.

TELEFÓN: AUT. 890—40.

hölgyfodrász
IV. Párisi utca 5, Főpóstával szemben.

sztínház, amelyik, sajnos, súlyos anyagi gondokkal küzd. Hogy melyik a sok közül, azt nem árulhatom el. A derék igazgató, aki mindenáron meg akarta menteni a helyzetet, minden követ meg-

mozgatott, hogy a süllyedő hajót valahogy felszínen tartsa. Gondolt merészet és nagyot és

távíratí úton pénzt kért a külföldön időző magyar operettszínésznőtől, akihez valamikor gyengéd szálak fűzték.

A válasz mindeztideig azonban nem érkezett meg, ami azt mutatja, hogy a művésznő kissé elfelejtkezett néhai protektoráról, akinek pedig egész karrierjét köszönheti. Közben az igazgató úr a nemrégiben Amerikából hazalérő színésznő dús gazdag férjével kezdett tárgyalásokat, azonban ez sem vezetett eredményre. A bajbajutott igazgató helyzete ezek után a legválságosabbra fordult.

Hü, de sokat beszéltem! Most már rövid leszek.

A Nemzeti Színház Kamaraszínházában e héten kezdik meg Szép Ernő „Azra” című darabjának próbáit. Az új Szépdarab két főszerepét Bajor Gizi és Uray Tivadar fogják játszani.

Ujházy György „Beleznay asszonyok” című vígjátékát a múlt héten mutatta be a miskolczi Városi Színház nagy sikerrel.

Molnár Ferenc „Egy, kettő, három” című egyfelvonásos vígjátékát februárban mutatja be Gilbert Miller egyik new-yorki színházában, amelynek próbáit Molnár Ferenc személyesen fogja vezetni.

A Budapesti Színészek Szövetsége érdekes kimutatást közöl arról, hogy melyik színházban hány szerződötlettel tag van. A vezető helyen a Városi Színház

DIVAT

d. u. 5-ig
A JAVA GYIK
és az
ANTILOP

d. u. 5 után
a ruha színében a
CREPE de CHINE
és
SELYEM

CIPŐ

RAKTÁRON ÉS 48 ÓRÁN
BELÜL MÉRTÉK SZERINT

Király uca 103
Tel.: 376-01

SEIDLER
a divatcipők mestere

áll százhusz taggal. Soron következő a Nemzeti Színház kilencven taggal. Ezt követi a Király színház ötvenkét, a Vig-színház negyvenhárom, a Fővárosi Operettszínház és az Uj Színház huszonnyolc-huszonnyolc, a Belyárosi Színház huszonhat, a Magyar Színház huszonnégy, az Andrassy úti Színház és a Teréz-körúti Színház huszonhárom-huszonhárom taggal. Ezek szerint tehát a pesti színházaknak négyszázötvenkét tagjuk van.

Hívhatja a pincért, hogy csiklandozza, mert jön a beszélgetésünket befejező vicc:

Sebestyén Géza azt megszólítja egy kölcsönkéréséről nevezetes színésznőnk.

— Géza — mondja, — szeretnék néhány szót beszélni veled.

— Jaj — kiált fel Sebestyén.

— Mért ijedtél meg?

— Mert úgy érzem, hogy ez a beszélgetés hasonló lesz a tengerentúli telefonáláshoz.

— Hogy-hogy?

— Minden szó tíz pengőbe fog kerülni.

„FÜZŐ ÉS MÉGSEM FÜZŐ”

(Nagy aranyéremmel kitüntetve)

Párizsi princes-fűző-
újdonságai megérkeztek

GERŐ

Budapest, VII, Király uca 69
(A Király Színháznál)

Kérjen ingyen nagy képes árjegyzéket!

KUBELIK * LÁNYA * PESTEN

Magyarul beszél, de hangjában van valami idegen csengés. Mint aki ritkán gyakorolja ezt a nyelvet vagy mint aki gyakran használja idegen nép szavait...

Hát bizony Kubelik Anita csak akkor beszél magyarul, ha az anyjával diskurál. Viszont azzal aztán mindig — csak magyarul. Széll Marianne, a nagy Kubelik felesége nagy nemzeti büszkeséggel ragaszkodott és ragaszkodik mindmáig is ahhoz, hogy hét gyermekét magyar szellemben nevelje fel. És legyenek bárhol, akár a pesti Margitszigeten, akár Indiában vagy Ausztráliában — az anya magyarul beszél a gyerekeivel.

Két nagy esemény van Kubelik Anita életében, amely aktualitást ad annak, hogy itt bemutatkozzék a pesti közönségnek. Az első az, hogy a nagy Kubelik lánya hosszú esztendőök óta újra itt van Pesten, a másik pedig az, hogy magyar közönség előtt most koncertezett először, amikor a rádióban néhány nehéz hegedűszámot adott elő bravúros technikával.

Szakértők azt mondják, hogy a fiatal Kubelik bravúros vonóvezetése született újra a lányában. És hogy Anita egyszer majd el fogja homályosítani a nagy Jan emlékét.

Kubelik Anitából tehát művésznő lett. Pedig semmi áron sem akart az lenni. Mert ahogy mondja:

— Soha nem akartam publikum előtt hegedűt venni a kezembe. Attól féltem (és ez a félelmem még ma sem oszlott el egészen), hogy az emberek csak mint valami egzotikus csodát jönnek megbámulni és meghallgatni, csak azért, mert én a Kubelik lánya vagyok. Hatesztendő voltam, mikor az apám először adott hegedűt és vonót a kezembe. Azóta is folyton ő tanít. Kissé rapszódikus volt ez a tanulás, mert én nem egyszer hosszú időre abbahagytam a muzsikálást. Végül aztán magamtól fogtam újra hozzá, annyira megszerettem a hegedűt. Apám pressziójára aztán ráálltam arra is, hogy hangversenyezzek. Az első koncertem Párizsban volt, a második Brüsszelben, a harmadik pedig most nemrégiben Kalkuttában, mert én is elkísértem apámat indiai turnéjára...

A nagy Kubelik minden turnéjára egy másik gyereket viszi magával kísérőnek. Válogathat közöttük, hiszen — heten vannak. És mivel úgyszólván minden esztendőben beutazza a világot — most jött haza Indiából és már útban van Ausztrália felé, — lassan-lassan mind a hét gyerek megismerkedett az öt kontinenssel. Mind a hét gyermekét különben művészi pályára neveli Kubelik. Hárman közülük hegedűnek, három énekesnőnek készül, a hetedik pedig festeni tanul. Komoly művészi kritikával fémjelzett neve azonban eddig csak Anitának van.

Kubelik Anita

— Öszintén megvallva, nagyon félttem a pesti közönségtől — beszéli tovább a csinos, fiatal lány, — apám sokat beszélt róla, hogy milyen nagyigényűek az emberek művészi teljesítmények kérdésében Magyarországon. De aztán, hogy vadidegen és tőlem teljesen távolálló emberektől is hallottam egy-két dicsérő jelzöt — megnyugodtam. És alig várom az időt, hogy ne csak a láthatatlan mikrofon segítségével, hanem egyszer szemtől-szembe is találkozhassam a pesti publikummal. Biztos, hogy hamar megtaláljuk a kontaktust, hiszen ha apámmal folyton együtt úton is vagyok, barangolok a világ minden sarka felé, lélekben és érzésben — itt érzem legjobban magam. Magyarországon. Pesten. Ahol a gyerekkorom legszebb éveit tettem el. Idekötnék a legragyogóbb emlékek, meg az is, hogy — magyar vagyok.

— Az anyám is magyar, én is az vagyok...
Hát kérem: Ez Kubelik Anita életének legelső intervjúja magyar újságíróval és egyben bemutatkozása a pesti publikumnak.

Fedák * Sári * első * szerződése *

A Király Színházban a „Tommy és társa” előadása alatt a darab második felvonásában megjelenik egy lakáj és egy ezüsttálcán behozza az esti póstát. Ez a „pósta” csak olyan kellék. Mindenféle levelekből, papirosokból van összeállítva. Mi azonban mégis kíváncsiak voltunk ezekre a semmitmondó lapokra és megnéztük. Alighogy a kezünkbe vettük ezeket a színházi iratokat, nagy meglepetéssel vettük észre, hogy *annak minden lapja, egytől-egyig érdekes okmány.* Ezek között a lapok között megtaláltuk

a Magyar Színház alakuló közgyűléséről szóló jegyzőkönyvet, Fedák Sári legelső budapesti szerződésének eredeti példányait, stb.

Mielőtt ezt az érdekes anyagot részletesebben ismertetnénk, még csak azt mondjuk meg, hogy ezek az akták úgy kerültek a Király Színházhoz, hogy az megvásárolta a Magyar Színház régi levéltárát *kelléknek.*

De üssük fel a megkerült jegyzőkönyvet. Mígyárt az első lapon olvashatjuk :

„Jegyzőkönyv, felvétellett a Magyar Színház részvénytársaság igazgatóságának 1896. évi november hó 9-én tartott üléséről. Jelen voltak : *Evva* Lajos elnök, *Tomcsányi* László alelnök, *Hegedüs* Béla, *Rákosi* Szidi, *Zsigmond* Géza igazgatósági tagok, *Relle* Iván művészeti igazgató, mint jegyző.”

Az elnök jelenti, hogy összesen három alapítólevelet bocsátottak ki, így egy *Rákosi* Szidi őnagyságánál, a másik *Reiter* Ferenc úrnál, a harmadik *Hegedüs* Béla úrnál van.

A részvénytársaság sikerében nagyon kételkedtek a részvényesek, így ketten : *Reiter* Ferenc és *Polyák* Béla a befizetett pénzüket is visszakövetelték különböző címek alatt, amit természetesen nem kaptak meg, sőt fel lettek szólítva, hogy hátralékaikat sürgősen fizessék be.

Magának az építkezésnek az engedélyezésére nézve a következő sorokat olvassuk a jegyzőkönyvben :

„A Dob ucca felőli feljáró létesítése fővárosi telken történnén, vállalatunk a földesúri jog elismerése fejében évenként egy darab 20 koronás aranyat tartozik

fizetni a fővárosnak. A telekből a Dob ucca felé néző tere 29 négyszögöl a főváros által 1893-ban megváltatván, ennek ára fejében vállalatunk köteleztetik 1450 frt. befizetésére”.

Az ügyek idáig való fejlődése után az igazgatóság felkérte *Rákosi* Szidit, hogy az 1450 frt. elengedése iránt tegye meg a szükséges lépéseket *Márkus József* alpolgármesternél.

Azon a telken, melyen a színházat óhajtották felépíteni, eredetileg *Bittner* Józsefné háza állott.

Egy másik aktából kiderül, hogy a színházalapítás nagy lépésekkel haladt, úgyhogy már 1897 január 29-én színészeket is szerződtettek. Ez az első gárda a következőkből állott : *Molnár* László hősszerelmes és rendező, évi kétezer forinttal szerződött le. *Sziklai* Kornél, buffó és komikus, a Vigszínház tagja, évi 1800 forinttal, *Sziklai* Kornélné, a Vigszínház tagja, szalónkomika és kedélyes anya szerepkörre, évi 1100 forinttal. *Ráskay* Emilia, temesvári-pozsonyi szintársulat tagja naivának, évi 1000 forintért. *Boross* Endre, a pécsi Színház tagja, kedélyes apa és jellemkomikusnak évi 1600 forintért. *Szilágyi* Vilmos, a debreceni színház tagja drámai apának és jellemszínésznek évi 1500 forintért. *Láng* Etel, az aradi színház tagja komikának évi 950 forintért. *Iványi* Antal, az aradi színház naturburscha és komikusa évi 800 forintért szerződött le.

A színészek leszerződése után természetesen szindarabokról is kellett gondoskodni. Az elsők között volt *Szávay* Gyula két egyfelvonásos drámája, az „Első lépés”, melyért az 1897 szeptember 1-én keltezett írás szerint 10 darab 20 koronás aranyat kapott írói tiszteletdíj, míg a másikért, „A munka” címűért 3 és fél % írói jutalékot kötött ki *Relle* Iván igazgatóval. Minden hírszettel szemben „A molnár és gyermeke” nem a Feld Színházban került színre legelőször, csupán csak ott kapott állandó hajlékot, legalább is ezt tanúsítja *Relle* Iván 1897 június 20-iki írása, melyben kéri a végrehajtóbizottságot, hogy járuljon hozzá a „*Molnár és gyermeke*” c.

népd.
megre
nál,
jénél

Eg
az é
vány
szerz
legels
rajta
sága
a Ma
Fedák
ének
totta
pályá
egysz
nem
alább
2400
össze
nyítv
An
ben,
a kö
Fedák
gyám
Fed

mitott egy hó alatt az igazgatósággal közölte. Isten
 földök tag ez esetben minden év április vagy októ-
 ber elején lehet ki.

~~Amennyiben a tagok az igazgatóság felé
 az év végén megadják a pontok számát, a pontok számát
 a 30. század év 3000 (háromezer) forintnyi fi-
 zetést megkapják.~~

Budapest, 1899, április 10-án
 (A 17. pont körös megismerésel körülvé)

Fedák Sári

Beöthy László

Fedák Sári
 mint kiskorú leányom gyámja.

Fedák Sári első szerződésének egyik része

népdramához szükséges hat darab díszlet megrendeléséhez Spanraft A. Ágoston-nál, a színház szerződéses díszletfestő-jénél.

Egy kicsit tovább forgatjuk ezeket az érdekes lapokat és egy nyomtatvány kerül a kezünkbe, a szokásos szerződési űrlapok egyike. Fedák Sári legelső budapesti szerződése. A dátum rajta 1899 április 10. s a betűk tanúsága szerint köttetett Beöthy László, a Magyar Színház r.-t. igazgatója és Fedák Sári kisasszony színésznő és énekesnő között. Fedák Sári nem futotta be a tehetségek szokásos lassú pályafutását, hanem hirtelen előretört, egyszerre sztár lett, pedig akkor még nem is ismerték ezt a kifejezést. Legalább is az első fizetése egyszerre évi 2400 forint volt, ami irigyelt és nagy összeg az akkori színészgázsikhoz viszonyítva.

Amely a legérdekesebb a szerződésben, az az aláírás, mely betű szerint a következő: „Fedák Sári és dr. Fedák Ferenc, mint kiskorú leányom gyámja.”

Fedák Sári tehát még mint kiskorú,

apja engedélyével szerződött a színházhoz. A szerződés egyébként egy évre szól, még pedig 1900 október 1-től 1901 szeptember 30-ig terjedőleg. Fedák Sári csak egy évre volt hajlandó leszerződni, sőt még a szerződés végére záradékol írt 17. pontot is töröltette, mely szerint „A szerződött tag köteles az igazgatóság kívánságára ezen szerződést 1901 október 1-től 1902 szeptember 30-ig évi 3000 forinttal fizetéssel megújítani.”

Fedák, úgy látszik, már mintegy előre érezte „Bob herceg” és a „János vitéz” óriási sikerét, amelyekkel a híren és a dicsőségen kívül jóval többet keresett a Magyar Színház által felajánlott évi 3000 forintnál.

A „Tommy és társa” második felvonásában tehát ezeket az aktákat viszi be a színpadra a lakáj. Ezeket az iratokat ott unottan forgatják, félredobják, mi pedig cikket írtunk róla és hisszük, hogy ez a pár sor, amit csak az „egyszerű” kellékről mondtunk, érdekes volt azok részére, akik szeretnek a multba nézni.

Jaminski László.

Az én hetem

IRJA KARDOS ISTVÁN

Péntek

15

Gertrud

Ezt a kis történetet a Kamaraszínházban hallottam.

A minap az egyik prózai színházunk alkalmazottja azzal a kéréssel állított be a Kamara színházhoz, hogy engedjék őt be az előadásra. A nézőtér — a „Hajnalban, délben, este” ment — zsufolásig megtelt, de azért az idegen színházból való pályatársnak mégis adtak helyet, ha másként nem, hát pótszéken.

Az előadás végén kifelé tóduló közönség nagy megrökönyödéssel azt látja, hogy a mi fiatalemberünk, akit senki sem ismert, a legnagyobb lelki nyugalommal lekasztja a kapuról a „Mind-en jegy elkelt”-et jelentő táblát és indul az Andrassy út irányában. Nosza utána! Végre a portás elcsipte.

— Mit csinál, maga szerencsétlen? — kiáltott rá az ifjúra.

— Hazaviszem a táblát — felelt egykedvűen a „tolvaj”.

— Hazaviszi? Minek?

— Megmutatni a színházban. Mert bizony mi ilyesmit már rég nem láttunk.

Szombat

16

Ödön

Ma este van Faragó Sándor „Piroska és a farkasok” című drámájának bemutatója a Magyar Színházban.

A tegnapi esti főpróbán a második és harmadik felvonásközi szünetben, kint a folyósón egymás mellé került Vaszary Piroska és Farkas Elemér országgyűlési képviselő és Farkas Imre, a jeles író.

A pesti vice így szólt:

— Nini! Piroska és a — Farkasok.

Vasárnap

17

Gergely

Tegnap este ahogyan hazamentem a Faragó-darab [premiérjéről, eszembe jutottak ezek a dolgok:

A szerzőről van szó, Faragó Sándorról, aki vagy tíz esztendővel ezelőtt volt

volt a Színházi Világ című, azóta megszűnt színházi hetilapomnál. Ide járt be minden délután négy órakor Faragó Sándor. Még egészen fiatalember volt; bolondos szerelmese a színházaknak. Bizony nem a legkitűnőbb színházi ujságíró volt akkor Faragó Sándor, mindenről lemaradt, persze „szerelem” miatt. De szerelmes verseket szívesen írt és e sorok írója helyet is adott ezeknek a verseknek a lapban. Később humoros karcolatokat írt, sikerült rovata a „Megbízhatatlan Színház Világ”, amely satirikus keresztmetszete volt Budapest akkori színházi életének. De nem sok elismerésben volt része, csak e sorok írója bízott benne.

Titkos drámaírónak tartotta őt akkor is mindenki, tudtuk, hogy darabok vannak otthon a fiókjában. E darabokat nem mutatta senkinek, csak beszélt róla. Véletlenül az én kezembe került akkor egy Faragó-féle egyfelvonásos, amely tele volt egy húszéves ifjú hibáival és szertelenségeivel. De nem felejttem el soha, hogy amikor lesújtó kritikát gyakoroltam a darabról, a fiatal szerző sértődötten így válaszolt:

— Fog még maga rólam írni, szerkesztő úr! És elkövetkezik az az idő is, amikor majd nem én megyek szerzőkhöz intervjúra, hanem majd hozzám jönnek...

Tessék. Most elkövetkezett. Már voltam is nála.

Hétfő

18

Péter

Az úgynevezett szabadjegyhíjának ezer és ezerféleképpen igyekeznek a színházak direktoraitól szabadjegyet kérni. Semmiféle áldozattól sem riadnak vissza, csakhogy szabadjegyet kapjanak. Talán még pénz is adnának érte. Címeikben pedig vezetnek. A pesti színházgatók bizonyíthatják, hogy nincs olyan jogcím a világon, amelyen ne kértek volna még élelmes emberek jegyet,

Néhány nappal ezelőtt egy jól öltözött ifjú állít be az *Uj színház* igazgatóságához.

— Az athéni operettszínház segédrendezője vagyok, kérek szabadjegyet.
— Milyen színház? — kérdi Upor direktor.

— Nem méltóztatik érteni — indulatoskodik a fiatalember, — a görög operettszínház segédrendezője vagyok.

— Sajnálom, nem értem — szól Upor József — én ugyanis *görögpollós voltam*.

Szerda

20

Félix

A Szökik az asszony amelyet Budáról hozták át Pestre, még ma is, a százötvenedik előadás után is pompás házakat hoz estéről-estére a színháznak.

Kint zúg a vihar, a téli vihar és — amint mondani szokták — kergeti a felleget, bent, a jól fűtött kályhánál Sebestyén Géza boldogan dörzsöli a kezét:

— *Pompás nyaram van, remek nyaram van.*

Kedd

19

Erzsébet

A tekintetes m. kir. adóhivatal elküldte tisztelt közegét a színházakhoz is, hogy a „keresők”-ről állítsa össze a jelentését.

A közeg megjelent egyik színházunk irodájában és a szükséges adatokról az igazgatót kérdezték ki. Lassan eljutottak a naiváig.

— A művésznő hány éves — hangzott az udvarias kérdezősködés.

— Huszonkettő.

— Igazgató úr kérem, amikor tavalyelőtt itt jártam, a művésznő személyesen ennyit mondott.

— Kérem — felelte a direktor, — az egy karakteres hölgy. Nem másítja meg a szavát. Ha két évvel ezelőtt ennyit mondott, egészen bizonyos, hogy *most sem mond más!*

Csütörtök

21

Bold. A. b.

A titkos drámaíró átadta ötfelvonásos drámáját *Bálint* Lajosnak, a *Nemzeti Színház* dramaturgjának azzal, hogy az igazgató úr szíveskedjék a darabot mielőbb szíves jóindulattal elolvasni és megbírálni.

Bálint Lajos, alighogy elolvasta a darabot, a reménydús ifjú már jelentkezett:

— Nos, hogy tetszik a darab? — kérdezte.

— Majd megmondom — felelte Bálint, — ha elhozza a társát is.

— Miféle társamat?

— Akivel együtt írta a darabot.

— Ugyan kérem. Én az egész darabot egyedül írtam — méltatlankodott a drámaíró.

— Az lehetetlen, hogy egy ember — szólott Bálint — ennyi badarságot össze tudjon írni — *egyedül!*

Jaj

Ezt a futurista ízű viccet Dénes Oszkár mesélte el nekünk:

Két ember találkozik az uccán, mire az egyik megkérdi:

— Hol voltál?

— A színházban.

— Mit adtak?

— *Semmit. Ellenben én adtam egy pengő huszat a ruhadárért.*

A vendéglőben

— Hallja pincér — szól oda Kabos Gyula az étterem kiszolgáló pincérének, — ez a káposzta rettentően savanyú.

— De bocsánatot kérek, ez mákosmetélt — mondja a pincér.

— *Ja igen? Mákosmetélt? Akkor jó.*

Ujévi vice

Ezt az aranyos történetet Rátkai Márton mondotta el.

Szilveszter estéjén nagy társaság gyűlt egybe Kovácséknál. Egyszer csak Kis úr felordít. A kérdezősködésekre már nincs idő, mert a lámpák éjfél jelezve, kialusznak.

— Mi az? — kérdi Kovács úr az új év első perceiben — mért ordít?

— Ajajaj — ordít Kis, — *valaki tavaly pofonvágott!*

Vigasztalás

— Maga szerencsétlen — mondja N. Tasnády Ilona szobalányának, — összetörte ezt a százéves vázát!

— Nahát, ha olyan öreg volt, nem kell úgy sajnálni, nem kár érte.

Megbukott az igazgató! Éljen az igazgató!

Soha annyi intervjú nem jelent meg Pest kilenc színházának direktorairól, mint az utolsó esztendőben. Ez még endben lenne, a baj csak ott kezdődik, hogy ugyanannak a színháznak gazgatósági szobájában rövid időközben más és más direktort talál az intervjúvóló újságíró. Az 1929-es színházi évet legjobban az jellemzi, hogy soha annyi színházigazgató nem született és nem bukott meg, mint ebben az évben.

E héten útként a Fővárosi Operett-színházba vitt, ahol *Faludi Jenő* szobájában új direktor ült *Kabos Gyula* személyében. Hiába, a színházak világában is a „Meghalt a király! Éljen a király!” elv uralkodik. A direktor megbukott! Éljen az új direktor! A riporternak mindenesetre örömmel szövege az, hogy amikor leül az új igazgatóval szemben, nem kell bemutatkoznia. Ujjában ugyanis a színházigazgatók az ismeretlenség homályában bakkantak elő, ellentétben *Kabos Gyulával*, aki mindnyájunk kedves régi jó ismerőse. *Kabos* kissé meg van illedőve, ami nem csoda, hiszen ez az első intervjúja, amit mint színházigazgató ad. Megkezdődik a tárgyalás. A színházigazgatással vádolt *Kabos Gyulának* feladjuk az első kérdést:

— Volt ön már színházigazgató?

— Igen. Nagyváradon 1918-ban, amikor is nagyszerűen ment a színház, mindaddig, amíg Pestre nem kerültem színésznek.

— Mi a programja?

— Előadni mindent szépen és jól, ami szép és jó, ami a közönséget érdekli.

— Milyen műfajú darabokat fog játszani?

— Elsősorban prózát, de néha-néha zenés darabokat is.

— Megtartja-e a mostani helyárakat?

— *Nem*. Tekintettel vagyok a közönség súlyos gazdasági helyzetére és mi után az én véleményem szerint a közönség drága helyárak miatt húzódozik színházba jönni, a jövőben a legdrágább jegy hat pengő lesz, míg a legolcsóbb ötven fillér.

— Önön kívül részt fog-e valaki venni a színház vezetésében?

— Egyelőre egyedül vagyok és nem valószínű, hogy ez a helyzet később megváltozzon. A színház minden ügyét egyedül én intézem.

— Vállalta-e az előző rezsim kötelezettségeit?

— *Nem*. Semminemű adósságot nem vállaltam magamra, mert a Fővárosi Operettszínházat új színháznak tekintem, ahol mindent előről kezdek. A függőben levő ügyek elintézése a régi vezetőség dolga.

— Lesznek-e változások az együttesben?

— A társulat, akárcsak a színház, új lesz, ami nem jelenti azt, hogy az eddigi tagok, kevés kivétellel, nem maradnak meg.

— Tagja marad-e a színháznak *Péchy Erzsé* és *Honthy Hanna*, akiket a régi direktió hetven-hetvenezer pengővel szerződtetett le?

— Boldog lennék, ha ez a két kiváló primadonna is nálam maradna, de természetesen új szerződéssel és leszállított igényekkel.

— Mi lesz az első darabja?

— *Zsolt Béla* „Pesti életkép”-e, amely tipikusan pesti darab és biztosra veszem, hogy a közönségnek tetszeni fog.

— Fel fog lépni ön is a színrekerülő darabokban?

— Igen. Minden olyan darabban, amelyben nekem való szerep lesz. Az új funkcióm remélem nem vesz le semmit színészi működésemből.

— Az ön véleménye szerint mi volt az oka *Faludi Jenő* bukásának?

— Erről nem nyilatkozhatom, mert illojális lenne felhozni azokat az okokat, amelyeket a régi direktió részéről hibának tartok. Én is kímélek, mert esetleg nekem is szükségem lehet kíméletre.

A kérdés- és feleletjáték ezzel be is fejeződött. Hogy miképpen válik be *Kabos Gyula*, mint színházigazgató, erre a kérdésre is feleletet kapunk majd rövid időn belül — a mi véleményünk szerint — kielégítő.

A LÁNGOLO KISERTET

IRTA:
CSERMELY GYULA

Abban a városban, amelyben ez a história megesett, két magánkutató-vállalat működött. Az egyik így nevezte magát: A. B. C. magánkutatóiroda, a másik három betűvel tovább ment és D. E. F. irodának hitta magát. S hogy a türelmetlen olvasó sokáig a fejét ne törje, mit jelentenek ezek a betűk, hát megmondom, hogy az A. B. C. annyit jelent, mint: Alapos, Becsületes, Céltérő — a D. E. F. pedig annyit, mint: Diszkrét, Erélyes, Fürgő. Vagyis a cég nevében már benne volt a reklám is és külön pénzbe sem került, egy fillérbe se.

A két vállalat nem konkurrált egymással, sőt a legjobb egyetértésben működött egymás mellett. Sőt — ez a második sőt — akárhányszor együtt, összefogott kézzel dolgozott egy-egy nagyobb szabású ügyben a két iroda, sőt — ez a harmadik és utolsó sőt — a két iroda főnöke, zseniális detektív mindegyik, minden áldott nap összeült és kölcsönösen közölte egymással, hogy mi újabb megbízások érkeztek. Ideális egyetértés, mi?

Egy este, megint együtt ült a két irodafő, hogy kicserélje egymással, kiki milyen megbízásokat kapott. Az

A. B. C. főembere kezdte, felsorolta, mi új ügyek érkeztek: — csupa hétköznapi dolog — jegyezte meg, mikor a listája végére ért — de az utolsó megbízás, figyeljen csak, nagyon is érdekes, sőt izgató... a színházi világból kaptam.

— Halljuk az esetet, kolléga úr!

— Ma este, az előadás megkezdése után, megjelent nálam X. úr, a „Nemzetközi Dalosszínház” direktora és előadta, hogy segítsék a színházán is, rajta is, mert ha hamarosan ki nem derül a rejtély, tönkremegy a színház a vele ő is. Már is kerüli a közönség az ő színházát, estéről-estére mind kevesebben váltják meg jegyüket, mert hát jóllehet ő titokban tartotta eddig, mégis kiszivárgott a publikumba a borzalmas esetnek a híre. És a megremült, babonás közönség kerülni kezdi az ő színházát.

— Hát mi történt vagy történik ott? — kérdeztem. — Megüt a guta minden este más-más páholyban egy-egy színházi látogatót?

— Azt nem, hanem más történik ott énnálam. Képzeld, uram —

mondta szinte rémüldözve a direktor — színházamban kísértetek járnak!

— Ne mondja — nevettem fel jóízűen. — Színházban kísértetek járnak?! Mit keresne kísértetek járnak? Inkább régi várkastélyokat kedvel? Igaz, hogy akárhányszor a színpad is várkastélyt mutat, mikor az előadott darab vagy egy-egy felvonása ilyen düledező omladékokban játszik, de van ám a kísértetnek annyi esze, hogy tudja, hogy ez csupán imitált kastély.

— Csak hallgasson meg — folytatta az igazgató. — Négy nappal ezelőtt, félórával az előadás előtt, ahogy primadonnám szobaleánya felviszi az öltözőjébe a kosarat a szükséges ruhákkal, ahogy kitárja az öltöző ajtaját, az alatt a fél másodpernyi idő alatt, ami szükséges lett volna, hogy felsavartja a villanyt, a szemben levő tapétáról egy lángoló halálkéz nyúlt feléje.

— Egy lángoló halálkéz? — mondtam. — Az a szobaleány talán rémet látott, mert hisztériás.

— Csak hallgasson meg tovább — folytatta a direktor a beszédet. — A szobaleány lecsapta a kosarat és anélkül, hogy felsavart volna a villanyt, lerohant a társalgóba, ahol az úrnője ült és szinte ájultan esett

be az ajtón. — Kísértet van az öltözőben! — jött ki rekedten a szó habzó szájából.

Mindenki felugrott; én is, aki akkor éppen ott voltam és felrohantunk a folyosóra az öltöző felé. Ki nyisson be legelőbb, hogy meggyőződjék róla, mi igaz a szobaleány szavából? A nőtagoktól ezt senki sem várta, de ott volt a tenorista, aki odakinn az életben a rettenthetlen Sigfriedet adja, itt pipogyan megbújt egy szoknya mögött és a bonviván, aki eldicsekedett vele, hogy három párbaja volt eddig, kardra is, pisztolyra is, zölden a félelemtől leghátrább állt. Végre én voltam, aki kicsaptam az ajtót, no de hátra is hanyatlottam, olyan borzalmas volt. Csakugyan jól látott a szobaleány: az ajtóval szemben a falról egy halálkéz lángolt felénk. Csontos alkar, csontos kézfej és ujjak és az egész olyan kísértetiesen lángolt.

Végre mégis csak erőt vettem magamon, benyúltam kezemmel az ajtón, kikapogattam a villamos kapcsolót és egy rántással felcsavartam a villanyt. Ugyanabban a pillanatban nyomtalanul eltűnt az a halálkéz. „No, most öltözhetsz, drágám”, szóltam oda a primadonnának, de ő azt mondta: „Ebben az öltözőben, dirikém? Hátha nekem adod ezt a színházat és ráadásul egy hatuléses autómobil?” Mit volt mit tennem: üresen maradt ez az öltöző, egy másiktól kilakoltattam, aki volt — persze ez sem akart a halálkezesben öltözni, hát behurcolkodott egyik társához — és az ily módon felszabadult öltözőt jelöltem ki a primadonnának a jövő estére is.

Másnap este, ő rémület csak gondolni is rá, ebben az öltözőben mutatkozott a lángoló halálkéz és harmadnap este abban, amit újonnan jelöltem ki primadonnámnak, aki az izgalomtól már oda van. Mit akar éppen őtöle az a kísértet? Talán egy miatta öngyilkossá lett szegény udvarlónak a bosszúálló lelke az?... És ma este — fejezte be a direktor — megint pont az ő öltözőjében jelent meg a lángoló kísértet. Az, hogy négy öltözőm üresen áll s egymás hátán öltöznek a tagjaim, még a kisebbik baj — mondta a direktor. — De a primadonnám már fenyegetőzik, hogy elhagy, aztán az esetnek is híre ment és a közönség kerüli a színházat. Tehát tegyen valamit — szolt hozzám, —

derítse fel a rejtélyt, üzze el a kísértetet, mentse meg.

— Érdekes — mondta ekkor a D. E. F. iroda főnöke, aki eddig csak figyelt és hallgatott. — Én is egy színháztól kaptam ma megbízást, még pedig a Nemzetközi Dalossal konkuráló színháztól; megbízásom tárgya pedig az, hogy szerezzem meg neki a Nemzetközi Dalosnak utolsó heti pénztári riportját, a folyó heti kimutatással együtt.

— Helyben vagyunk! — kiáltott fel erre az A. B. C. iroda főnöke. — A maga ügye és az enyém szoros összefüggésben van egymással, úgy sejtem. A konkurens direktor a kasszaraportra kíváncsi, miért? Mert aligha, nem az ő keze az a kísértetiesen lánghalálkéz s most tudni akarja, milyen hatása van kifelé. Kerüli-e már a közönség a Nemzetközi Dalost, bukófélben-e már ez a színház, hogy azután egyedül ő maradjon az ura a helyzetnek?

— Vagy a primadonnát akarja elcsalni, de nagyobb gázi fizetésének kényszerűsége nélkül — vélte a D.E.F.

— Együtt fogunk dolgozni, kolléga

Ott volt a falon a lánghalálkéz

úr — tette hozzá és a telefonhoz lépett. — Ha'ló, X. direktor úr? Igen? Itt a detektív-iroda főnöke. Ma, előadás után, észrevétlenül jelentkezünk a színháznál és leleplezzük a lángoló kísértetet. Senkit se engedjen haza, a színházi öltöztetőnőket legkevésbé és a primadonna is feltétlenül maradjon. S hogy a leleplezés azon melegében a legnagyobb nyilvánosság elé kerüljön, hát a City-Herold riporterét is magunkkal visszük, hadd írja meg mint szemtanu a leleplezést.

Este tizenegy óra öt perc. A Nemzetközi Dalosszínház igazgatói irodájában együtt van: X. direktor és a rendező meg az ügyelő, a primadonna, a tenorista és a bonviván, no meg az A. B. C. és a D. E. F. embere és természetesen a City-Herold fűrgéje is.

— Melyik is volt az az öltöző, ahol ma este jelent meg a kísértet? — kérdezte az A. B. C. főnöke. — A négyes számú... no, menjünk a négyesbe.

A folyosón a négyes előtt mind megálltak s csak az A. B. C. főnöke ment az ajtóhoz és kitérte, messzire. Ott volt a falon a lángoló kísértet, a halálkéz. — Látják a hölgyek és az urak? — kérdezte olyan hangon, mint aki tudja, hogy a rejtély kulcsa már a zsebében van. — Most felesavarom a villanyt — folytatta, — és ime, a kísértet eltűnik. Miért? Kérem, méltóztassanak csak bejönni, megmagyarázom a rejtélyt. Lecsavarom a villanyt: előbujik a kísértet, felesavarom a villanyt: megint eltűnik. Miért?

Mert foszforból való a kísértet. Valaki, egy felbérelt ember, iderajzolta foszforral a kárpitra; a sötétben világít, a világosságra egyszeriben elalszik. Fél-e még tőle, drága művész? No, ugye már nem fél... akkor menjünk csak odább egy házzal. Hol vannak a színházi munkások, az öltöztetőnők, a kellékesek s a többi? — A nagy zongorateremben vannak.

Mikor a társaság belépett a terembe, a D. E. F. embere a villamos kapcsolónál maradt, az A. B. C. embere pedig kirántotta revolverét és ráordított a férfiakra, nőkre: kezeket fel!

Ijedt-engedelmesen megtörtént, a D. E. F. pedig eloltotta a villanyt. És ime, a vak sötétben egy embertenyer kísértetiesen foszforeszkált.

A. B. C. megragadta, a villany megint kigyúlt, egyik öltöztető aszszonyé volt a tenyér. — Maga megfizetett, felbérelt bestia — rivált rá az A. B. C. keményen. — Ugye maga dolgozott ma foszforral, maga rajzolta oda a csontkezet, ma és tegnap és tegnapelőtt is, mi? Ki bérelte fel, vallja meg, vagy a rendőrségre telefonálok, hogy csukassák el!

Kiderült azon nyomban, hogy csakugyan a konkurrens direktornak a keze volt a játékban. Ő bérelte fel azt a lelketlen öltöztetőnőt. A City-Herold másnap reggel óriási szenzációval jelent meg, a konkurrens direktort majdnem megincselte a felbőszült közönség, a Nemzetközi Dalosnak meg attól fogva minden este táblás háza volt.

A két iroda főnöke meg azt mondta: — Hát nincs igazság a mi cégünknek elnevezésében, tisztelt közönség? A. B. C. alapos, becsületes, céltérő... D. E. F.: diszkrét, erélyes, fűрге.

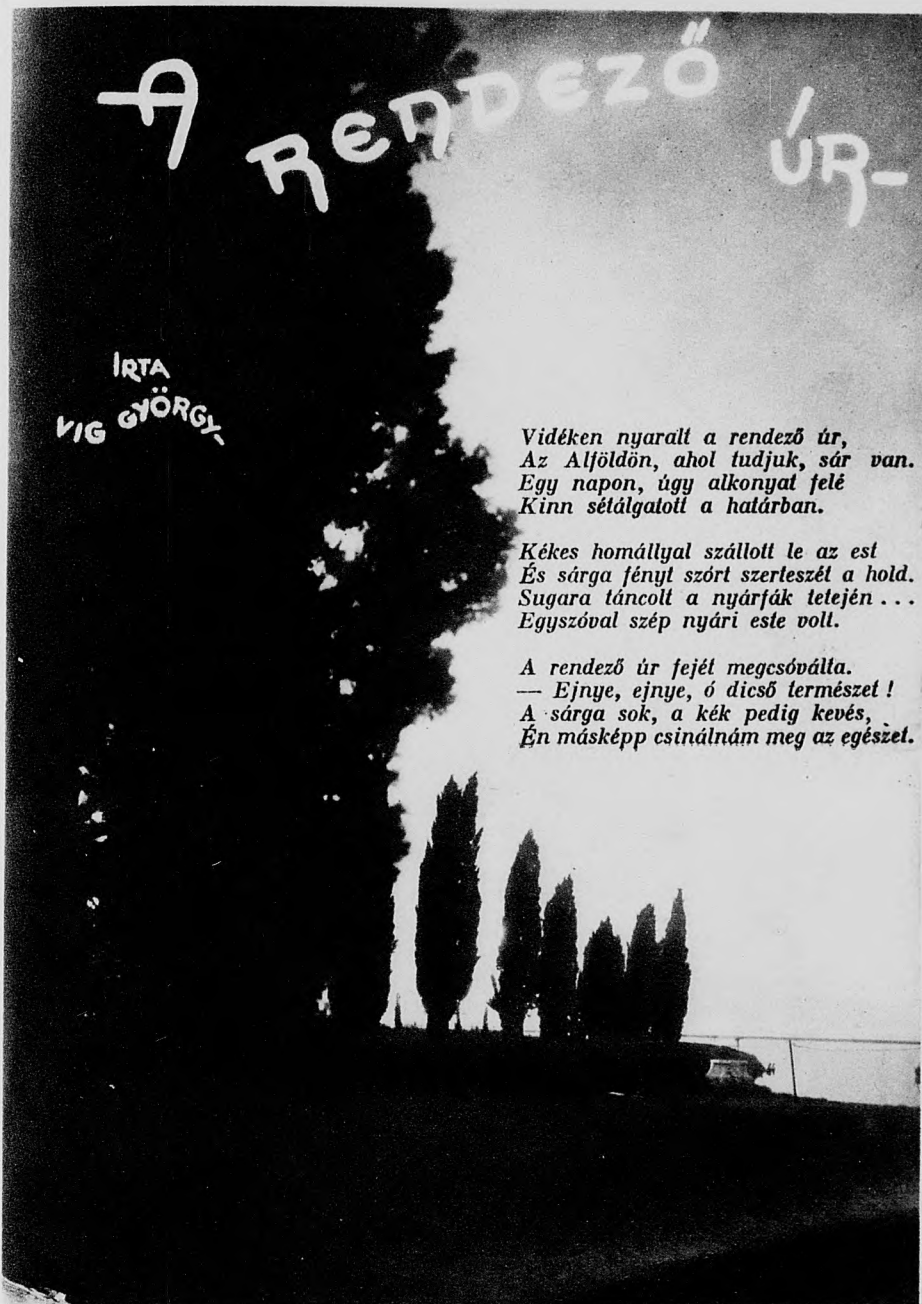
Sonny Boy

Irta: Djerovay Mihály*

Ülsz a térdemen, fiacskám,
Háromévesem, fiacskám,
Nincsen mód, hogy megtudd,
Megmutatni nincs út,
Hogy mim vagy nekem, fiacskám.

Refr.
Ha az ég szürke,
Hadd legyen csak szürke,
Felderíted, fiacskám.
Jóbarát hütlén,
Hadd legyen mind hütlén,
Hü vagy hozzám, fiacskám.
Tudom értékedet, égből küldtek s lehet,
Azért teremtesz itt, a földön is mennyet,
S ha angyalok hívnak téged,
Hogy társuk légy, kérnek,
Követlek én, fiacskám!

* Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Djerovay Mihály Szederkényi Anna IV. gimnazista fia, aki angol eredetiből fordította Henderson népszerű számának szövegét.

IRTA
VIG GYÖRGY-

Vidéken nyaralt a rendező úr,
Az Alföldön, ahol tudjuk, sár van.
Egy napon, úgy alkonyat felé
Kinn sétálgatott a határban.

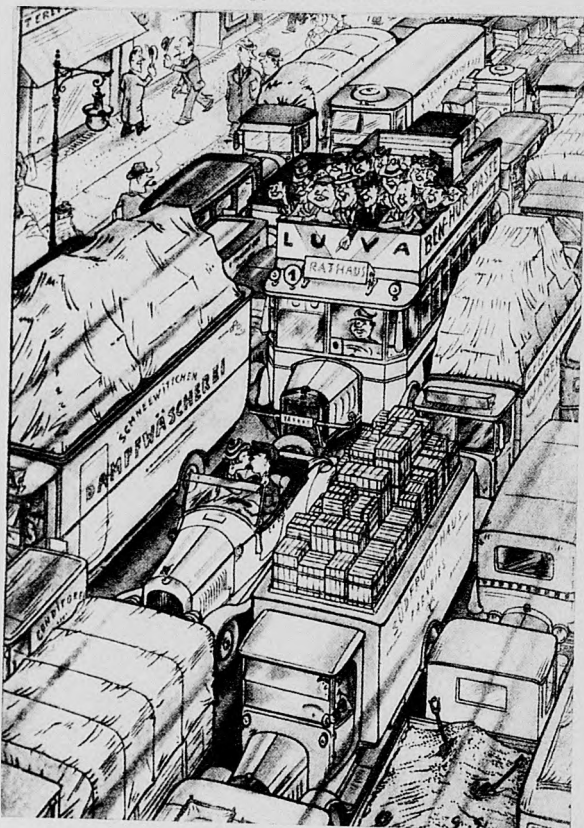
Kékes homállyal szállott le az est
És sárga fényt szórt szerkesztél a hold.
Sugara táncolt a nyárfák tetején...
Egyszóval szép nyári este volt.

A rendező úr fejét megcsóválta.
— Ejnye, ejnye, ó dicső természet!
A sárga sok, a kék pedig kevés,
Én másképp csinálnám meg az egészet.

Amin az egész világ nevet

Vak vagy oh szerelem...

Idill egy berlini főútcán.

(Scherls Magazin)

Egy kis félreértés

— Miért olyan szomorú, doktor?

— Egy paciensem miatt.

— Oh, olyan rosszul van szegény?

— Dehogy, kutyabaja! Csak — nem fizet!

(Le Rire)

Háziasszonyi gondok

Kétségbeesett kiátzással rohan haza a fiatalasszony szülei lakására.

— Képzeljétek! Az uram megcsalt a szobaleánnyal! ... hogy én milyen szerencsétlen vagyok! Most hol kapok megint egy megbízható cseledeket?

(La Vie Parisienne)

Fő az öntudat!

— Az én férjem azelőtt mindig azt mondta, ő addig nem nősül, amíg rá nem talál az igazira.

— Na és honnan tudta, hogy te vagy az igazi?

— Én megmondtam neki!

(Tit-Bits)

A két kívánság

— Mit csinálna, Marjorie, egy egészen elhagyott szigeten, ahol csak egy kívánságát teljesítenék — mit kívánna?

— Egy száz-stiftet, Jack!

— És ha még valamit kérhetne — mi lenne a második kívánsága?

— Még egy száz-stiftet, Jack!

(Gobeline)

Barátnők

— Tudod, honnan jövek most? Egy kozmetikai intézetből!

— Bizonyára zárva volt!

(Life)

Romantika

— Marie, legyen az enyém és mindent megteszek önért! A csillagokat lehozom az égről, vállalkozom a leghetlenebb feladatra!

— Igen? Akkor ajánljon egy eredményes fogyókúrát!

(Le Journal Amusant)

Titkos szerelem

— Hallom, az Emil elvesz feleségül!
 — Igen, de ne mondd meg senkinek! Szegény, még ő sem tudja!
 (Uhu)

A filozófus

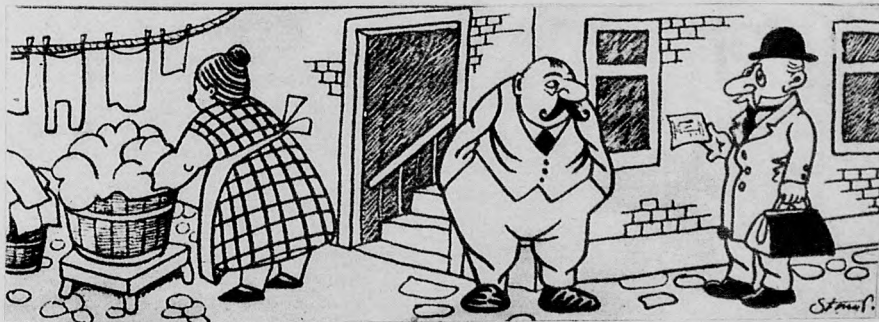
— Miért áll már egy órája a zebra előtt?
 — Meg akarom oldani a dolgok összefüggését! Nem tudom, hogy ez a zebra valójában fehér és csak a csíkok feketék rajta — vagy fekete és csak a csíkok fehérek?
 (London Opinion)

Félreértett helyzet

— Az istenért, Hugó, térj magadhoz, nincs semmi baj! Nem én vásároltam össze ezeket a holmikat! A divatszalon költözködik!
 (Lustige Blätter)

Már van

— Parancsol egy mosógépet?
 — Köszönöm, Szükségtelen,

(Ulk)

Kis anekdoták — nagy srinészekről

Szerdahelyi Kálmán, élte utolsó éveiben többször játszotta el Merkuciót „Romeo és Julia”-ból. A bohém, gúnyos veronai nemes párbajba keveredik s halálos sebet kap. Ez az élcélődő halálkés egyike a legmélyebb érzésű színpadi jeleneteknek. Szerdahelyi a legmagasabb művészettel dolgozta ki e jelenetet s megrázó volt, mikor a közeledő halál lassanként arcára fagyasztja a mosolyt s víg tréfáira a komor hallgatás fátyolát borítja.

A közönség köréből mindig csak kevesen értették meg s érezték át e jelenet költészetét.

E jelenetnél egyszer valaki felkiáltott a színpadra:

— Inkább énekeljen valamit az úr!

Szerdahelyinek annyira fájt e részvétlenség, hogy sírva fakadt. S valahányszor bohóckodásaiért meglapsolták,

Mint egy tündér lebbent

mindig eszébe jutott a fenti eset s nem tudott szívből örvideni a tapsnak.

Az oroszok Rózsa Sándorát *Triská*-nak hívták. A legvakmerőbb útonálló egyike volt, ki fiatal korában hercegi lakáj volt s a francia nyelvet is beszélte.

A múlt század negyvenes éveiben tett körutat Oroszországban Európa leghíresebb táncosnője: *Taglioni*. A táncosnő éppen útban volt Pétervárról hazájába, mikor a däneburgi országúton Triska bandája megtámadta. Triska maga nyitotta fel kocsiját és a hölgy nevét kérdezte.

— Én Taglioni táncosnő vagyok! — szólt a nagy ballerina.

— Milyen szerencse! — kiáltá Triska — Iliába vágytam eddig az ön isteni művészetét bámulni s íme, a véletlen szerencse utamba hozta.

És egész komolyan kérte, hogy itt az országúton, éjnek idején, zuhogó esőben, mutassa be neki művészetét.

— Megörült ön? — kérde a művész. — Csak nem táncolok itt a sárban!

Azonban Triska megnyugtatta. Egyetlen intésére szőnyeget hoztak elő és terítettek az országútra és míg Taglioni a kosi homályában koszlúnjét magára ölte, a rablóvezér cimborái fáklyákat gyújtottak meg, melyekkel a sajtáságos színpadot körülállták.

A táncosnő, mint egy tündér lebbent elő a kocsiból a vadon fiai közé. És elkezdett táncolni azzal a villi-könnyedséggel, mely őt a táncművészet legfényesebb csillagává emelte.

Mikor befejezte a táncot, Triska elragadtatva borult lábaihoz és megcsókolta kezeit.

A művész azután baj nélkül utazott tovább és mindössze egy kis náthájába került, hogy Triska körmei közül megmenekülhetett.

Hargitai Tihamér.

Tom Gibson, a híres revüszínesz feleségül vette Overton bankár bábajos leányát, Maryt. Az esküvő után a kissé különcödő Mary azzal lepi meg ifjú férjét, hogy bejelent neki, nem mennek Nizzába nászútra, hanem repülőgépen fognak elutazni. Hogy hová, az még tilok. A legnagyobb meglepetés azonban az volt, hogy a repülőgép pilótája maga Mary lesz. Fel is repülnek, de útközben légörvénybe kerülnek.

Gibson egészen zöld volt. Az ülése mellett kis kerek ablaknyílás volt. Azon kidugta a fejét.

— Mäskor nem fogok enni repülés előtt! — gondolta.

A repülőgép oldalára fordulva repült.

— Kedvezőtlen szelünk van! — magyarázta Mary. — Azt hiszem, emelkednünk kell ezer méterrel!

— Kössünk ki! Szálljunk le! Szeretnénk megcsókolni! — kiáltotta Gibson a telefonba.

— Aranyos vagy! Imádlak! — hangzott a válasz. — de még néhány óráig türelemmel kell lenned! Az egész környéken nincsen leszállásra alkalmas hely, ugyanis már az óceán felett vagyunk!

Gibson lepillantott és a haja az égnek állt. Mélyen a repülőgép alatt a tenger hullámozott. Mérgesen, kedélytelenül!

Hirtelen Mary izgatott hangja hallatszott.

— Halló! Gibson!

— Baj van, kedves?

— Nem emlékszem, hogy közelgő vihar esetén melyik sebességet kell kapcsolni és hogy milyen magasra tanácsos emelkedni? Ott van a könyv az ülésed alatti táskában. Olvasd el a hatvanadik oldal táján. De siess, mert máris esik!

Csakugyan, kövér, dühös esőcseppek verdesték a gépet. A szél is erősödött. A gép úgy bukdácsolt, mintha máris a tengerbe pottyant volna.

— Disznóság, hogy a meteorológiai intézet megint blamáta magát! — mörgeledött Mary. — Mára szép időt jósoltak feleslegesnek találtam a csúnya időre vonatkozó fejezeteket átolvasni. Egyébként minden a motortól függ. Eddig nincsen baj. Ha felsz, kösd a derekadra a mentőövet. Ezen a tájékon sűrűn járnak hajók. Egy-két napon belül okvetlenül kimentenek bennünket.

— Mary — mondta ünnepélyesen Gibson, — ha most véletlenül szilárd talajon állnánk, azt hiszem, megfojtálnalak!

— Anyyira magadhoz ölelnél?

— Igen!

— Ne mondj ilyen szépeket, mert felizgatsz és eleresztem a kormányt! De itt hátul a sapkám alatt van egy kis nyílás, ott belém csókolhatsz! Gibson azonban nem élt ezzel a joggal. Nem is volt rá ideje. Mary bámulatos dolgot kezdett művelni. Egyik fogantyút a

Kosdóvizét puhítja a **Dr. Morisson** mosdóviztábléta

másik után húzta meg. A gép megfordult a tengelye körül, néhány pillanatra fejjel lefelé repültek. Azután olyan csavarós mozdulatot tett, mintha dugót akarna kihúzni valamilyen palackból. Végül visszabilent és irtózatos tempóban emelkedett.

— Önts belém egy kis konyakot, kissé felkavart ez a bukencezés! — mondotta Mary.

De Gibson ereje végére ért. Elátkozta azt a pillanatot, amelyben könnyelműen megkérte Mary kezét. Olyan nyomorult állapotban volt, annyira szenvedett, hogy szívében nem tudott szerelem és poézis fakadni. A világ minden esőkjéről lemondott volna e pillanatban egy szilárd talajon álló ágyért és jeges borogatásért.

— Istenem, mégis csak jobb lett volna autón megtenni az utat! — sóhajtott Mary, amint férje szárnalmas figuráját nézegette. — De hidd el, ártatlan vagyok. Jó időt jósoldak és jó időben zökkenő nélkül tettük volna meg az utat! Kitartás, ha nem lévedtünk el, félórán belül Hudin szigete felett kell lennünk! Sajnos, a felhők eltakarják a kilátást, nagyon bajos tájékozódni!

Alulról rettentően villámlott és úgy mennydörgött, mintha ezer ágyút süttetek volna el egyszerre.

— Ha most lezuhannánk és meghalnánk — súgta elérzékenyülve a telefonba Mary, — akkor elmondhatnánk, hogy halálunkig híven szerettük egymást!

Gibson az órájára nézett. Megállapította, hogy két órával előbb volt az esküvő.

— Azt hiszem — mondotta kisvártatva és némi nyugtalansággal a hangjában Mary, — hogy már régen a sziget felett kell lennünk. De lehet az is, hogy már túlrepültünk rajta. Mit gon-

Szenes ember nyolcvan tréfája

Írta: SZENES BÉLA

Ára bérmentve 90 fillér. Megrendelhető: a „Délbáb” kiadóhivatalában, Budapest, VII. Dohány ucca 12.

Nincs nagyobb öröm

egy szép ruhánál és zavartalan ez az öröm, ha a ruha olcsó is. A Párisi Divat olvasói a legszebb ruhát is nagyon olcsón állíthatják elő mert ez a népszerű divatlap a külföld legelőkelőbb modellrajzolóival tart fenn összeköttetést és többszáz csodaszép párisi modellt és szebbnél szebb kézimunkarajzot közöl minden számában, amelynek szabásmintái igen olcsó áron megszerezhetők.

Féláron küldjük Önnek a Párisi Divatot egy héttel a megjelenés után (tisztá, visszamaradt lapokat), hogy megismerje ezt a rendkívül érdekes lapot, még pedig ¼ évre 3 pengő 50 fillér helyett 1 pengő 80 fillérért.

Kérjen egy mutatványszámot, melyet ingyen és bérmentve küldünk. Kiadóhivatala: Budapest, VII. Dohány ucca 12.

Dr. Fényes

szakorvos
Rákóczi út 32. I.
em. 1. (Rókussal
szemben) Rendel
egész nap

Szépség + Fiatalság =
SZAKÁL RÓZSI kozmetikája
IV, Szervita tér 4, I. em. 9.

dolsz, Tomy, meddig szokott tartani az ilyen nyári zivatar?

— Istenem, legfeljebb napokig. Csak az egyenlítő táján szokott három hónapig tartani az esős évszak.

Mary gondterhesen csóválta a fejét.

— Nékem legfeljebb huszonnégy órára szóló benzinkészletem van. Ha addig nem múlik el ez a zivatar, kénytelen leszek kényszerleszállást végezni!

— De hát az ördögbe is! — kiáltotta mérgesen Gibson, akít teljesen elhagyott békeútjára, — csak nem fogjuk a repülőgépen tölteni nászéjszakánkat?

Mary szemrehányóan tekintett Gibsonra.

— Nem szégyenled magad? Halálos veszedelemben forgunk és te ilyen léhaságokra gondolsz?

Gibson válaszulni akart valamit, de a hang már nem jöhetett ki a torkán. A gép megint bukfencezni kezdett. Még csak annyit hallott, hogy Mary zavartan mormogja: nem értem, a helyes emelőt nyomtam meg és mégis...

Hogy a helyes emelő megnyomása ellenére mi történt, azt már a pillanatok alatt lezajló következmények mutatták. A gép lezuhant. Gibson érezte, mint ömlik végig egész testén az imént megkívánt jeges borogatás. Rémsülten kapaszkodott, csapkodott és végre sikerült kinyitni a szemét. A gép mint valami lelőtt madár, szétterített hatalmas szárnyakkal lebegett a víz felett. A gépház leszakadt, zuhanáskor automatikusan levált és a terhétől megszabadult csónaktalapat nyugodtan úszott a vízen. Gibson torkaszakadtából kiállozott.

A gép lezuhant

— Halló, Mary merre vagy?

Az egyik vitorla mögül viziszörny bukkan! ki. Pilótasapkás, maszatos, piszkos szírén.

— Remekül zuhantunk! — állapította meg elégedetten. — Mit szólsz hozzá, milyen jó a kikapcsoló szerkezet? Nem ütötte meg magad? Hogy vagy?

— Köszönöm, nagyon rosszul!

— Szegény fiú! Várj, adok egy kis csokoládét!

Az övén lógó vízmentes táskához nyúlt és kihalászott onnan két szelet csokoládét.

— Nesze kedvesem!

Gibson úgy érezte, hogy egészen nevetséges és férfiatlan dolog ilyen helyzetben csokoládét enni. De éhes volt és a szája sós meg keserű lett a lenyelt tengervíztől. Feladta hát elveit és elfogadta az egyik csokoládészeletet.

— Mondd, Tomykám, nem tudod, hogy merrefelé lehetünk?

— Sejtelmem sincsen!

Mary némi nehezteléssel nézett rá.

— Egy kicsit gyámoltalan vagy. Nem sok hasznodat veszem veszélyes pillanatokban. De azért nem teszek szemrehányást. Csak nem veszünk össze a tenger közepén?

A vihar elült, a felhők oszladoztak. Mary lelkesedett.

**„MEINL
TEAKEVERÉKEI”**

— Hát nem csodálatos ez? Kettesben távol az emberektől...

— És távol a mentő hajóktól! — mormogta Gibson, de sokkal kevésbé lelkesülten.

— Mondd, Tomy, igaz, hogy a cápák idáig is felhatolnak a Földközi-tengerből?

Gibson ideges mozdulatot tett.

— Ugyan kérlek!

— Kérlek — mondotta Mary, — én tudom, hogy a világ rendje szerint az ember eszi meg a halat és nem a hal az embert... de ha mégis, kivételesen idejönne egy cápa, vagy mondjuk kettő... mert ha téged lenyel a bestia, akkor hadd nyeljen le engem is... mit csinálnál? Én azt olvastam, hogy éket kell verni a szájába. De te olyan ügyetlen és gyámolatlan vagy, biztosan rosszul fogod az éket a szájába tenni és leharapja a kezedet. Tudod mit, amíg én az én cápámmal végzek, addig te kezdj ki a tiédde. Tereld el valahogyan a figyelmét. Dobj neki csörléket. A cápa nagyon mohó és minden vízbe dobott tárgyat lenyel. Adhatsz bátran néhány szegyet, vagy a sapkádat, meg a kabátodat...

— Hogyne, majd egészen kiöltöztem a bestiát!

Lassankint besötétedett.

— Szabálytalan! hajózunk! — állapította meg Mary. — Jelzőlámpákat kellene gyújtanunk. Azt hiszem, megbüntetnek bennünket, ha ránk találnak.

**Elromlott a rádiója?
Nem ég a villany?
Leszakadt a csillár?
Eltört a villanykapcsoló?
Egy kis olcsó csillár kéne
a gyermekszobába?**

Száz ilyen apró kérdés merül fel a háztartásban, amelyek mindegyike pár fillérrel megoldható. Lelkiismeretesen és olcsón dolgozom és nagyon kérem, hogyha szükség merül fel, írjon egy levelezőlapot, küldje le a leányt, vagy fáradjon be az üzletembe. Nincs az a csekély munka, mit nagyon szívesen ne vállalnék.

Cím: Schwarz Károly,

hat. eng. elektrótechnikai vállalat
Budapest, VII, Dohány ucca 10 szám
Telefón: J. 352-37

ZONGORÁK, GRAMOFONOK

és minden más hangszer Reményinél BUDAPEST, VI/37 Király ucca 58-60 sz.

— Jó kedved van! — sziszegte Tomy.

— Ah, Istenem, ez csak természetes! Végre holdog vagyok, hogy a felséged lettem! Mondhatom, nem vagy nagyon gyengéd. Meg sem csókolsz, pedig már levettem fejemről a pilótasapkát, És ha éppen akarod tudni, hát éppen ezért vettem le. Csak arra vigyázz, hogyha csókolsz, ne nagyon mozogj és vigyázz az egyensúlyra. Borzasztó könnyen felborulhatunk.

— Köszönöm, de nem vagyok artista. Bármennyire fáj, kénytelen vagyok addig várni, amíg szárazföldet érünk.

A távolban hirtelen fénypontok gyulladtak. Zöld és vörös hajólámpák.

— Hajók! — kiáltotta boldogan Tomy.

— Rémes! — sikoltotta Mary. — Hiszen azok nem látnak bennünket és egyenesen nekünk jönnek. Kiáltunk!

Ordíts, ahogy csak tudsz! Én is kiállok. Torkuk szakadtából hallözni kezdtek. A hajón fehér fény káprázott fel. A reflektor kutatva szaladgált körbe. Egyszerre azután rájuk vetődött. Be kellett húnyni a szemüket, majdnem megvakultak.

Egy negyedórával később a Viktória óceánjáró fedélzetén voltak. Hajnal felé halászbárkával találkoztak. Arra átszálltak és reggelre végre Hudni szigetére érkeztek.

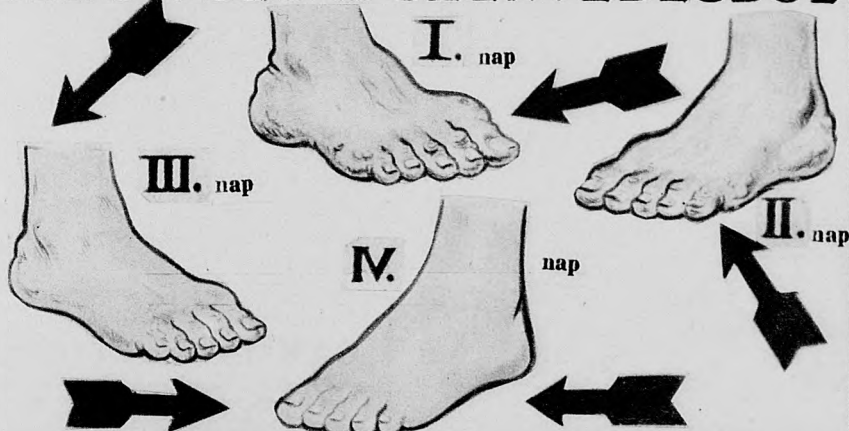
II.

A sziget olyan volt, mint a Paradicsom. Mert miként a Paradicsomban sem volt Ádámon és Éván kívül emberi lény, akként voltak itt is kettesben. A nyárilak ugyan a legnagyobb rendben várta őket, de sehol senki.

Gibson idegesen nézett körül.

— Mi ez, fiam? — kérdezte nyugtalanul, — hol a cselédség?

ELÉG VOLT A SZENVEDÉSBŐL

Ujjá születik a lába a Szent Rókus lábsósfürdőből

Egyszerű, jól bevált és nem költséges módszer az alábbi mely lehetővé teszi, hogy még egy napot sem kínlódjunk a lábainkkal. Elegendő, ha egy evőkanálnyi Rókus lábsót feloldunk egy liter jó, meleg vízben addig, míg a felszabaduló oxigén a vizet tejszerűvé változtatja. Ebben a jótékony lábfürdőben áztatjuk lábainkat vagy 10-15 percig, mely idő alatt a feltörések, gyulladások, fájdalmak egy csapásra megszűnnek. Ezen lágy, tejszerű folyadék behatol a porosokba, megpuhítja, felszívja a legfájdalmasabb bőrkeményedéseket és tyúkszemeket, elmulasztja a boka duzzadását és a legelhanyagoltabb lábakat tökéletesen rendbehozza. Egy nagy csomag Rókus lábsó ára 1 pengő 28 fillér. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban

— Az nincsen.

— Ugyan ne tréfálgj! Csak van inas, komornyik, kertész?

— Senki a világon. Tegnap délben parancsomra mindenki elhagyta a szigetet.

— De az Isten szerelmére, csak van valaki, aki legalább főzni fog?

— Nem, szívecském. Én fogok néked főzni is. Ugyanis azt is megtanultam.

— Gibsonban fájdalmas emlékek ébredtek.

— Remélem, jobban és alaposabban, mint pilótázni! De kérek, hagyjuk a tréfát. Mit jelent ez a bolondság?

— A legnagyobb boldogságot és szeretmet! Hát van annál kedvesebb, szebb, elragadóbb, mint azzal, akit szeretünk, kikapcsolódni a társadalomból, ősemberré lenni, elfelejteni barátokat, barátnőket, színházat és csak egymásnak és egymásért élni, kettesben, mint az ősemberek, mint Ádám és Éva! Nézz körül, Tomy, milyen szép itt minden! Hát kell a cyprus alá például! szobalány? Vagy oda a függőágy mellé szakácsnő? És nem szégyelnéd magad például azok előtt kis fűkötényben szaladgálni?

— Micsoda fűkötényben?

Mary csodálkozva emelte nagy gyermekszemét Tomyra, mint aki nem érti, miért lett férje olyan nehéz felfogású.

— Micsoda fűkötényben? Hát amelyik a ruhánk lesz. Csak nem akarsz frakkban vagy golf-ruhában járkálni a Paradicsomban? Magunk fogjuk a kötényeket szőni. A kertésznek megpa-

A nyugati országokat is meghódította a síma impregnált, hangulatos fényhatású

Pergam lámpaernyő.

Készült: ÖRVÖS KÁROLY
iparművészeti műhelyében.

VII, Károly király út 7 sz., baloldali udvar.

rancsoltam, hogy hetekig ne merje kaszálni a füvet. Nézd, milyen szép hosszú a száluk. Azt hiszem, egy kicsit le is kell vágni a végükből, hiszen ma rövid szoknya a divat.

Tomy nem szólt egy szót sem. Csak mélyeket lélekzett, mert attól félt, hogy gutaütést kap mérgében. Mary hízelve símult hozzá.

— Szeretsz?

— Imádlak!

— Hát akkor miért vágsz olyan savanyú arcot. Igazán nem vagy kedves! Bementek a kastélyba.

— Még szerencse, hogy nem barlangban lakunk! — jegyezte meg Tomy.

— Gondoltam erre is — válaszolta Mary, — de a közelben nincsen megfelelő hegy és félttem, hogy talán reumát kapsz. Pedig azt könnyebb lett volna neked kitakarítani, mint a tíz szobát.

— Takarítani? — hördült fel elképedve Tomy.

— Természetesen. Én főzök, sütök, mosogatok, szövöm a kötényeket, neked kell viszont takarítanod. Ádám és Éva együtt dolgoztak. Vagy csak nem akarod teljesen eltartatni magad?

— Igen... hogyne... természetesen! De azért mondd, szívem, mikor indul innen a legközelebbi hajó?

— Az egyáltalában nem indul.

— Tessék?

— Hudin nem kikötőhely. Magántulajdon. Oda csak akkor jön hajó, ha megrendelik. Telefonálni kell érte, akár a taksziért!

— Akkor majd ma este telefonálok.

— Lehetetlen. Leszereltettem a telefont. A rádiót is. Gondold meg, mi-

A Friedler-féle szabadalmazott

„GAMMA” hajnövesztő

egyszermind a hajhullás, korpásodás, hajmolyosodás legfőkétebb gyógszere.

„GAMMA” hajszappan teljesen feleslegessé teszi minden más hajmosó használatát, mert általa a haj és a fejbőr teljesen megszabadul a felrakódott idegen anyagoktól. Orvosiilag kipróbálva és ajánlva. Kapható mindenütt.

FRIEDLER-LABORATÓRIUM

Budapest, VII. kerület, Murányi ucca 46 sz.
Telefón: Józse 464—71

„Firenze“

Ajándéktárgyak :
Babák, börmunkák
lámpaernyők

Tanfolyamok

iparművészeti műhely IV, Múzeum krt. 27. I.

RUHASZAKADÁS

művészi műtómése, harisnyák művészi javítása
Dr. KASSAINÉ iparművészeti műhelyében VII,
Lövölde tér 1. Telefon: József 395-34

csoda stílus-hiba lenne! Telefonálni a Paradicsomban.

Tomy éhes volt és fáradt. Elhatározta, hogy majd később tanulmányozza a helyzetet. Egyelőre elég volt neki meglepetésekből. Enni szeretett volna. Mary szeme ragyogott az örömtől.

— Olyan vacsorát készítek számodra, hogy a királynál sem szolgálnak különbbel!

És már rohant is a konyhába.

Tomy rossz sejtelmekkel telten ült egy karosszékre. Az ablakon keresztül látszott a virágos, tropikusan bújó park. Azontúl a végtelen tenger. A látvány olyan szép volt, hogy szinte felvidult tőle. Ej, végre is valóban nem utolsó gyönyörűség kettesben élni ilyen helyen a világ legbájosabb lányával!

Mary jelent meg az ajtóban. Arcán

komoly aggodás és szomorúság tükröződött.

— Szívcském — kérdezte nagyon gyengéden, — baj az, ha az ember nagyon szerelmes?

— Dehogyan is baj!

— És úgy-e, az csak természetes, ha az ember szerelmében minden egyébről megfeledkezik?

— Hogyne. A szerelem legnagyobb szépsége, hogy minden más érzést megsemmisít.

— Igen, ez így van, Tomy. Nekem például az iskolában a legkitünőbb emlékezőtehetségem volt. A szakácskönyvet is szóról-szóra megtanultam, de nem tudom mi történt, nem emlékszem tisztán. Mondd, kérlek, nem tudod, a levesnek szánt vízben egyidejűleg pirítjuk a hagymát, vagy külön? A zsírt tudom a fazék aljára kell kenni, az már rendben van, de a hagymát nem

Mary rohant ki a konyhába

tudom a vízben piritani! Különben a zsír is nehezen olvad a vízben, pedig nagyon erős tüzet raktam.

Tomyt szíven találták e szavak. Imádtá gyomrát és a jövő komoran rajzolódott eléje. Szerencsére Mary sokkal könnyebben túltette magát a dolgokon.

— De hiszen a Paradicsom idején még nem is találták fel a tüzet! — kiáltotta diadalmasan. — Tu'ajdonképpen semmi értelme sincsen annak, hogy főzzek!

— Valóban nincsen! — mormogta helyeslően Tomy. — Akkor talán egy kis gyümölcsessel lennél szíves szolgálni?

— Gyümölcs? — csapta össze kezét Mary. — de hiszen ilyenkor még nem érett a barack, körte meg az alma, a cseresnye pedig már elvirágzott.

— Úgy? Akkor hát mit eszünk?

— Konzerveket. Oh, a kamarában van akár egy esztendőre való.

— Tudtommal a Paradicsomban nem ettek konzerveket! — epéskedett Tomy.

— Légy nyugodt, szívem — mosolygott Mary, — ezek olyan régiek, hogy talán csakugyan még abból az időből származnak.

— Mary, nagyon imádlak, de azért ne vidd túlzásba tréfaidat. Én nem maradok ezen a szigeten.

— Micsoda? Máris el akarsz hagyni? Házasságunk második napján?

— De hiszen te is velem jössz!

— Eszemben sincsen. Hát annyira keveset jelentek számodra? Nem pótolom a társaságot, a levest, nem vagyok jobb, mint a rántott csirke? Oh, milyen szépen kiterveztem mindezt! Menj, ne is csókolj, nem szereltek!

És Mary keeservesen sírni kezdett.

Tomy úgy állt előtte, mint a bűnét bánó gyilkos. Nem tudott síró nőket látni. Különben is operettszínész volt, természetes ellenszenve volt minden dráma iránt.

— No, no! — mondta kissé gyámoltalanul és megsímogatta Mary szőke haját. — Nem kell mingyárt sírni!

Mary felmosolygott könnyei közül. — Úgy-e, nem fogsz több fájdalmat okozni?

— Nem!

— És soha többé nem kérdezed, hogy mikor megyünk innen el?

— Soha!

— Köszönöm, Tomy. Most már nyugodtan fogok néked gyermekeket szülni. Bizony az előbb nagyon megijesztettél. Már azt hittem, hogy nem szeretsz!

III.

Tomy kezdte belátni, hogy Marynek tulajdonképpen tökéletesen igaza van. Az első napok felejthetetlenül szépek voltak. A nap melegen sütött, a virágok kábítóan illatoztak, a tenger víze kellemesen langyos volt és jól esett elnyúlni a finom homokos parton. Tomy jókedvében elénekelt egész operettműsorát és Mary úgy táncolt, szökdécselt, mint valami erdei nimfa. Úgy éltek, mint két ősember, ámbar nem valószínű, hogy az ősemberek is zongoráztak estenkint és selyemp plaños, faragott ágyba tértek volna nyugalomra.

(Folytatjuk.)

Terítés tálalás

A szép tálalás a legegyszerűbb ételt is izletesebbé, gusztusosabbá teszi. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér.

Dáma és gavallér

című füzet kimeríti mindazokat a formákat, melyek a társadalmi érintkezésben a jó módornak és biztos fellépésnek elegendhetetlen kellékei. Ára bérmentve 1 pengő 90 fillér.

Mind a két füzet megrendelhető:

Délibáb kiadóhivatalán, VII, Dohány ucca 12.

Kolozsvárra költöztem, majd Budapestre. *Ott megírtam „Edith” című négyfelvonásos drámámat, amelyet az újpesti Blaha Lujza Színház mutatott be.*

Egy verőfényes tavaszi napon az Andrassy úton sétálgattam, amikor az amerikai konzulátus előtt sorba álltak az emberek az útleveléért. Stop — gondoltam magamban — nekem is meg kellene próbálni. *Hat hét mulva már az Olympicon utaztam az Ujvilág felé.* A dolog sikerült és két és fél év mulva már kihozattam a családomat is. Közben Margit lányom *Rózsahegyi Kálmánnál* elvégezte a színiiskolát. Nagy örömmre szolgált *Rózsahegyi* levele, amelyben arról értesített, hogy Margit lányom a legtehetségesebb tanítványa. Hogy mást ne mondjak, a Nemzeti Színház „Gyurkovics-lányok” előadásán ő játszotta héthónapos növendék korában az egyik lány szerepét. Amerikában is nagy sikert aratott később vendégszerepléseivel.

Irtam három egyfelvonásost is, „A szerelem házasságá”-t, „A brostü”-t és a „Ferrer”-t, amelyek azonban elkallódtak utazásom alatt. Amerikai kintartózkodásom első évében fejez-

tem be „A kenyér” című drámámat, amelyet az egyik magyar társulat mutatott be.

Itt megérkezésemtől fogva vezető állást töltök be a szakmában. Ez a nagy felelősség minden időmet és türelmemet leköti. Minden nap reggel ötkor talpon vagyok, *nehogy egy nap elmulasszam a világ eseményeit*, mert ezt figyelemmel kísérem, *különösen az irodalom terén, beleértve a mozit is.* A szerelem teóriájával állandóan foglalkozom, kutatva a kivezető útját. Midőn e probléma mélyébe néztem, az a képlet tárult elém, *hogy a szerelem bölcselői mámoros kéjelgéssel szemlélik a világot.* Tény, hogy a nők megszámíthatatlan milliói *élő halottként a szerelem analfabetizmusában élnek.* Amikor erre ráeszméltem, érvágással — a logika és az igazság éberségével — *számonkérő drámát írtam.* Ez a „Love Trial”, amely könyvalakban is megjelent és nagy sikert aratott. A további életem és munkásságom során igyekszem megmaradni azon az úton, amelyet célul tűztem ki magam elé — fejezte be különös irodalmi nézetét a kelmeifestő drámaíró.

Tarnay Tibor.

MONTE CRISTO

megjelenik november 28-án Corvin, Kamara, Orion

* Rothschild papa * fiaskája *

A híres és nevezetes *Rotschild*-család, amely az öreg Európa jelentős fővárosaiban a pénzügyeket dirigálja, úgy látszik nem elégszik meg ezzel a szereppel, amelyet számára a amostoha sors kijelölt, hanem színigazgatói babérokra is vágyik.

A *Rotschild*oknak ugyan már volt bizonyos nexusuk a színpaddal, mert darabot írtak róluk, amely „Frank-

furtiak” címen jóformán minden jelentős prózai színházban színrekerült. Most azonban alaposan és végleg eljegyezték magukat a színpalak világával.

A párizsi *Rotschild*-ház egyik látható fejének, *Henri de Rothschild*nak van ugyanis egy fiaskája, a *Philippe* úrfi, akinek a *szívhűge a színház*. Nincs ugyan autentikus tanuja annak a

beszélgetésnek, amely ebben az ügyben *Rotschild*éknál lefolyt, de nagyon valószínű, hogy a következőképpen végződött. *Rotschild* papa kijelentette:

— Istenkém, a *Philippe* azt szeretné, hogy legyen neki egy színháza is — hát miért ne legyen!?

És lőn színház.

Henri de Rothschild harmincmillió frank költséggel átalakította színházává a *Rue Pigalle*-on levő híres, régi *Scribepalotát*. És ezzel megvalósult a dús fantáziájú rendezők álma, egy a modern színpadtechnika minden vívmányával dúsan felszerelt színpad, a világ legnagyobb, legmodernebb színháza — a *Theatre Pigalle*.

A modern architektúrájú homlokzattól kezdve, a pazar kényelmet biztosító nézőtérén át, a hidraulikus emelőszerkezettel súlyleszthető, emelhető, kihúzható és betolható színpadig, amely

Á Theatre Pigalle bejárata

30 másodpercre szorította le a színváltás világrekordját, minden elárulja, hogy ennek a színháznak az átépítésénél és felszerelésénél sokszor mondhatta a derék Rotschild papa:

— Hát persze, persze. Egy színház nem olyan dolog. Még ez kell, még az kell. Egyszóval még kell öt-hatmillió. Na jó, nem bánom.

Végre elkészült a színház. Utolsó szögig minden rendben a helyén volt. Szerződtek néhány igazgatót, egy csomó titkárt, hivatalnokokat, rendezőket, színészeket és színésznőket. Lázás igyekezettel, óriási költséggel készültek a szebbnél szebb kosztümök és fényesebbnél fényesebb díszletek. Megkezdődtek a próbák is. Az új színház első darabját a párizsi közönség egyik kedvence, Sacha Guitry írta. Címe „Histoires de France” (Francia történetek), tulajdonképpen a francia história tizennégy epizódját mutatja be több-kevesebb történeti hűséggel, igen szellemesen és mindig ragyogó kiállításban. Különösen sikerült és színpompás a versaillisi parkban, a Nap-király udvarában lejátszódó Molière-előadás és Eugénia császárné estélye.

Az új színház gárdája, élén Sacha Guitry-vel és feleségével Ivonne *Printemps*-al a francia színpad egész sereg nevezetességét sorakoztatta fel a siker érdekében. Heteken át próbáltak, míg végre minden teljesen simán ment. Kitézték a bemutató napját, amely valóban nagy ünnepe volt Párizs színházi és művészeti világának. Szakadatlan sorban vonultak fel a keskeny Rue Pigalle-on az elegáns, tündöklő autómobilok, hogy a káprázatos toaletteben érkező hölgyeket és frakkos urakat az új színház kapui előtt letegyék. A francia kultuszminisztertől kezdve ott volt mindenki, aki csak valamit is számít Párizs művészeti életében.

Philippe de Rotschild, az új színház új gazdája, izgatottan járt-kelt, intézkedett, de jelen volt az is, aki erre a cécóra a pénzt adta. M. Henri de Rotschild *kifényesedett tükrű frakkjában* ott ült az egyik proscénium páholyban. Kezdetben látszólag érdekelte a nyüzsgés, a fényes közönség. De azután az unalom lett urrá vonásain, majd amikor az egyik gyors változásnál *véletlenül fennakadt a függöny*, nagyon-nagyon elkedvetlenedett. Tisztán le is lehetett olvasni a vonásairól: —

Hát ezért adtam én harmincmilliót, hogy a végén fennakadjon a függöny?

A látványosságnak valóban elsőrangú bemutatóelőadás tetszett.

Am igazi nagy, meleg sikere csak Ivonne *Printemps*-nak volt, amikor az Eugénia császárné udvarában lejátszódó jelenetben Offenbach „Gerolsteini nagyhercegnő” c. operettjéből énekelt egyes részleteket.

Miután az új színház felszerelése, a darab kiállítása már eddig is fantasztikus összegeket emésztett fel, ezenkívül az óriási adminisztráció, az előkelő színészgárda és hatalmas sztáretéria napról-napra tekintélyes összegeket nyel el, érdekes megállapítani, hogy legalább is egyelőre a párizsi közönség nem nagyon törí magát az új szuper-színház jegyeiért. A deficit így mindennap tekintélyes.

Most már azon török a fejüket a kíváncsiak, hogy a Philippe úrfi únja-e meg hamarabb a színházastit vagy a Rotschild tata azt, hogy mindig újabb és újabb pénzeket tömjön a Rotschild-család e legújabb vállalatába??

(Globetrotter)

Jellemzés

A művészkávéház törzsasztalánál az egyik kritikusunkról beszélgetnek.

— Na ebből az emberből sem lenne jó sofőr — jelenti ki Sebestyén Géza.

— ?

— Mert minden héten nekimegy egy színháznak.

Poéngyilkosság

— Jancsi, mondok egy jó viccet — szól Dénes György Pap Jancsihoz.

— Na, na — izgul Pap Jancsi.

— Egy úr azt mondja egy hölgynek: „Ön olyan, mint egy talány.” „Milyen talány?” — kérdezi a hölgy. „Kőristalány.”

— Remek — áradozik Pap Jancsi és a következő negyedórán így adja le a viccet:

— Egy úr azt mondja a hölgynek: „Nagysád, ön olyan, mint a kereszt-rejtvény.” „Miért?” — kérdezi a hölgy. „Mert ön egy kardatosnő.”

Iskolában

— Gyerekek, tudjátok-e mért görbe a törökök kardja?

— Igen — feleli Kabos Gyula kislfia, — mert a kard tokja is görbe.

A PESTI HIRLAP VEZET!

Legtöbb az előfizetője

Legtöbb a vásárlója

Legtöbb a nagyhirdetése

Legtöbb az apróhirdetése

MI AZ OKA?

a PESTI HIRLAP ezen felül-
mulhatatlan népszerűségének
világviszonylatban is páratlan elterjedtségének

Mert független

minden politikai és gazdasági érdekeltségtől. Egyedül a magyar nemzet nagy érdekeinek harcos katonája, elnémíthatatlan szócsové a nemzet vágyainak, szenvedéseinek és panaszainak.

Mert a legjobb ujság:

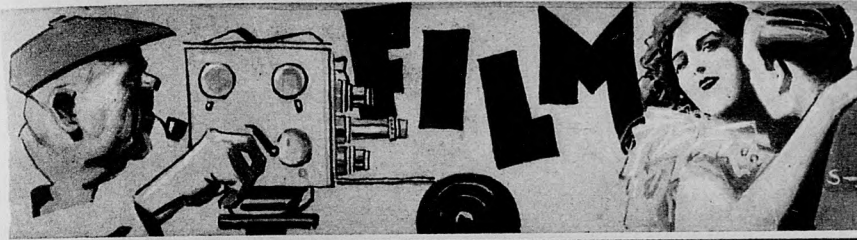
Minden időben a legkiválóbb írók, publicisták és ujságírók írták és írják. Hírszolgálat a legjobb és leggyorsabb.

Mert a legáldozatkészebb

közönségével szemben. Oldalterjedelme a legnagyobb, naponként ingyenes aktuális műmellékletet ad: a Képes Pesti Hírlapot, naponként változó különleges mellékleteivel, — hetenként ingyen a Pesti Hírlap Vasárnapját, amely többszínű mélynyomású, képes hetilap lesz.

Mert a legtöbb ajándékot és kedvezményt nyújtja

ezenfelül is. Ezek a következők. Ingyen: Voss Richard: „Szent gyűlölet“ című regénye vagy a Pesti Hírlap Képes Nagy Naptára és a 10.000 pengős balesetbiztosítás. — Kedvezményes áron: Pesti Hírlap Könyvek, Olcsó színházjegyek, Utazás és üdülés, Műveltség utja, Tolnai Lexikon, Tolnai Világtörténelem,

*Dear Lesene von Délibáb
mit freundlichen Grüßen
Rudolf Klein-Rogge*

Rudolf Klein-Rogge a Délibáb számára dedikált tényképe

A filmvállalkozók műhelytitkai

IRIA
HAVAS ZSIGMOND

Az állatok.

Köztudomású, hogy a rendezőknek sokkal több bajuk van a filmen szereplő állatokkal, mint a legszeszélyesebb sztárokkal. Néha napokba kerül, míg valamelyik állatszereplővel el tudnak készíteni egy-egy jelenetet és ezért érthető, hogy minden rendező tartózik azoktól a filmekből, amelyekben állatokat kellene szerepeltetniük. Ma már minden nagy filmgyárban hatalmas állatsereglet van és ezt az állatállományt szinte napról-napra kiegészítik. Hollywood környékén például egy egész sereg farmot lehet látni, ahol a szakemberek kizárólag állatidomítással foglalkoznak. Ezek az idomítók általában

összeköttetésben vannak a filmvállalatokkal és ha valamelyik filmhez állatszereplőre van szükség, akkor készleteiket vagy eladják vagy pedig bérbeadják a vállalatoknak.

A felvételek azonban még a legjobban idomított állatokkal sem folynak le simán s ezért a rendezőknek állandóan újabb és újabb trükköket kell kitalálniuk, hogy a film sikerüljön.

Az egyik Mary Pickford-filmben például bárányok szerepeltek. A bárányokat könnyen beszerezték, de amikor behajtották őket a stúdióba, megálltak a felvevőgép előtt és onnan egy lépést sem mozdultak el. A felvételt hosszú

ideig nem tudták megkezdeni, míg végül a rendező úgy intézkedett, hogy a felvétel helyét körül kell keríteni. A kerítésen kívül aztán az egyik segédrendező állandóan eséssel csábitotta a bárányokat. Az állatok mindig arra mentek, amerre a segédrendező állt és így elérték azt, hogy a bárányok nem álltak csökönnyösen egy helyben.

Sok baj van a felvevőgép előtt a kutyákkal is. A rendszeren beidomított kutyákon kívül gyakran „dilettánsokat” is szerepeltetnek a filmekben. Ezeknek a kutyáknak a legtöbbször alig van szerepük és ezért idomítatlan kutyákat szereznek be a felvételek idejére.

Az egyik filmben például hatalmas

Punsy, a híres filmelejáró

vérebek szerepeltek, de ezek a vérebek túlságosan szelídek voltak és békésen szaglászta körül a sztárokat és a kullisszákat. A rendező mindent elkövetett, de nem bírta ugatásra és fogvicsorításra bírni a kutyákat. Végül egy kitűnő ötlete támadt. A felvétel helyén nyers húst ázott el a földbe és ennek a húsnak a szaga anynyira izgatta a véreket, hogy azok vadul kaparták a földet és fülsértően ugatni kezdtek.

A filmgyárakban a hatalmas fenevadaktól az apró rovarokig minden állatot szerepeltettek. Sok híres elefánt, oroszlán, tigris, leopárd és macska van az amerikai filmvárosban.

A filmekben szereplő állatokat azonban gyakran a sminkmesterek teszik félelmetesebbé és festékekkel kenik be a pofájukat. A moziban gyakran láthatunk ilyen maszkírozott állatokat. Ilyen az ismert *monoklis kutya* is. A monoklit mindennap felvétel előtt a sminkmester festi a kutya szeme köré.

Az egyik fim felvételeinél *fekete*

Bebe Daniels és egy szelídített leopárd

*hattyúk*ra volt szükség. A gyár hamarosan szerzett három fehér hattyút és amikor azon gondolkoztak, hogy hogyan csináljanak a fehér hattyúkból feketéket, akkor azt az egyszerű megoldást választották, hogy a hattyúk tollazatát bekormozták. Ez a művelet kitűnően sikerült, de abban a pillanatban, amint a hattyúkat a vízbe tették, azok elkezdtek magukat rázogtatni és ennek következtében a sok fáradsággal felkent korom lepergett róluk.

A sminkmester végül *szurokkal mázolla be a hattyúkat* és most már igazán feketék voltak.

Gyakran láthatunk a mozivásznegereket, amelyek idősebb hölgyek és urak lábain mászkálnak és halálra rémítik a hősnőt. Ezeknek az egereknek a szerepét *feketére festett kis patkányok* játsszák. Az egereket azért nem lehet felvételi közben használni, mert nagyon gyorsan futkosnak. A patkányok viszont lassabban mászkálnak és filmszereplésre sokkal alkalmasabbak.

Johnny Hines és Numa, a leghíresebb film-oroszlán

Ronald Colman

Julia Faye

Mi történt?

Furesa dolgok

történeket Amerikában. Clara Bow papája, Robert Bow — mint már megírtuk, — nemrégiben feleségül vette leánya titkárnőjét, Tui Loraint. A papa azonban rövidesen megunt a fiatal feleségét és elvált tőle. Clara Bow volt titkárnője, illetőleg volt mostohamamája most kártérítési pert indított — nem a Bow papa, hanem — a filmszínésznő ellen. Clara állítólag minden pénzt megfizet, csak hogy megszabaduljon kellemetlen ex-mostohamamájától, aki akkor csavarta el papája fejét, amikor még mint titkárnő teljesített szolgálatot ő mellette.

Mindenki tudja,

hogy Emil Jannings nagyon szereti a kutyákat. A népszerű színésznek Hollywoodban három kutyája volt és amikor visszajött Európába, ezt a három kutyát kosztba adta. Az egyiket Greta Garbóhoz, a másikat John Loderhez, a harmadikat pedig Clara Bowhoz. Valószínű, hogy a három kutya az amerikai filmszínészek tulajdonába megy át, mert kevés remény van arra, hogy Jannings valaha visszatér Hollywoodba.

Mixernek

hívják a beszélőfilm-stúdióban azt a mérnököt, aki egy üvegkretrekből a szereplők hangját figyeli és amennyiben észreveszi, hogy a hang túlerős vagy gyenge, megnyom néhány gombot és a színészek előtt elhelyezett táblán különböző lámpák gyúlnak ki. A mixernek eddig meglehetősen kényelmetlen helye volt, mert a szereplők feje fölött függő kamrában ült és nem mindig tudta pontosan megállapítani, hogy a színészek megfelelő hangon beszélnek-e. Most egy mérnök mozgatható mixer-kamrát talált fel és ezentúl a mixer tetszés szerint megváltoztathatja cellájának helyét. A mixer valószínűleg lebegni fog a szereplők feje fölött.

Nem azért vált el

Chaplin, hogy továbbra is lássa és hallja

a feleségét, pedig legutóbb ez történt. A híres komikus elment egy hollywoodi filmszínházba, ahol éppen egy beszélő-filmet mutattak be. A film főszerepét volt felesége, Lila Grey játszotta. És Chaplin nemcsak látta, hanem hallotta is a feleségét — a bűvös hangszóró jóvoltából. A komikusnak ez túl sok volt, ezért néhány perc múlva szóllanul, de nagyon rosszkedvűen otthagya az előadást...

Megszoktuk,

hogy az amerikai lapok minden esztendőben megszavaztatják olvasóikat arra vonatkozóan, hogy ki a legnépszerűbb filmszínész. Az idei szokásos szavazáson a legtöbb voksot Ronald Colman kapta. Kétszázötvenezen tartják Ronald Colmant a legjobb filmszínésznek. A nők közül az első helyen Dolores del Río áll, a második Betty Balfour, harmadik Clara Bow, negyedik Esther Ralston, ötödik Bányi Vilma. Greta Garbóra alig esett néhány szavazat.

Az egyik

amerikai lapban olvassuk a következő hírt: „Amikor dr. Timot Ken kínai diplomata Amerikába utazott, megkérdezte az egyik miniszterrel, hogy mit hozzon, ha visszatér az Egyesült-Államokból. „Egy jó Gloria Swanson-filmet” — felelte a miniszter. A diplomata — a rossz nyelvek szerint — nagyon nehéz helyzetben volt, amikor minisztere kívánságát teljesíteni akarta, mert nem talált jó Gloria Swanson-filmet. De azért nem ment haza üres kézzel, mert magával vitt egy régi, régi Gloria-filmet...

Julia Faye,

a fiatal amerikai filmszínésznő legutóbb felvétel közben megvágta egyik ujját. Ezt azonban nem nagyon bánta, sőt örült is neki, mert a hollywoodi babona szerint ez biztos sikert jelent. Julia Faye azonnal lefényképezte magát — vérző ujjával...

David Belasco, az ismert amerikai író és színháztulajdonos mondta el a Délbáb munkatársának az itt következő érdekes történetet:

Jó pár esztendeje van annak, hogy egy napon beszólitottam dolgozószobámba titkáromat és így szól-tam hozzá:

— Nézze, egy új da-rabot írtam, amely-nek egyik főszerepét egy kisleány játssza. Adjon le hirdetés-t a lapoknak és a jelent-kezők közül majd kiválasztom a leg-al-kalmasabb leányt...

Másnap húsz vagy harminc kisleány jelentkezett az irodámban, de első szempillantásra megállapítottam, hogy a szerep eljátszására egyik sem alkalmas. Hirtelen nem tudtam, hogy mit tegyek, amikor William Dean, az asszisztensem lépett hozzám és így szólt:

Mary Pickford és Douglas Fairbanks egy londoni filmgyárban meg-nézik a legújabb angol beszélfül-áparátust

— Nézze, felkere-sett egy szőke kis-leány és arra kért, ajánljam be magá-hoz... Mit szólna hozzá?... .

— Küldje hozzám és ha tehetséges, fel-tétlenül leszerződ-tem...

Másnap a sötét folyosón láttam meg a szőke kisleányt. Ott a félhomályban is észrevettem, hogy rendkívül intelli-gens szemei vannak. Kis, törekeny figura volt. És amikor egy lámpa fénye ráesett aranyló hajára, arra gondoltam, hogy úgy néz ki, mint egy kis angyal...

*
— Betanultam néhány sort — mondta a kisleány bátran és minden elfogódott-

ság nélkül. — Elmondhatom?

Majdnem elnevettem magamat ennyi komolyság láttára, de aztán mégis szigorúan a szemek közé néztem és azt mondtam:

— Halljuk!

A kisleány szavalni kezdett és hangjával, gesztusaival valósággal elbűvölt. Sok kezdő és tehetséges fiatal leányt láttam és hallottam már, de olyan mély nyomokat egyiknek a bemutatkozása sem hagyott a lelkemben, mint ennek a szőke kisleányné.

— Holnap jelentkezék a színház-nál... Atveheti új darabom egyik fő-

szerepét... De várjon, valami jó sztrá-padi nevet is kellene kitalálnunk...

— I am Gladys Smith — mutatkozott be. — Nem valami érdekes név, de talán lehetne használni a színpadon is...

— Szó sincs róla! Sem a Gladys, sem pedig a Smith név nem felel meg, mert nem elég hangzatos... Várjon csak... Igen, a keresztnéve jellellenül Mary legyen...

— De nekem nem tetszik a Mary név...

— Mindegy... Mary lesz... De várjon, most valami szöke nevet ke-

Jelenet Mary Pickford legújabb filmjéből

re-
les-
Va-
AK-
ve-
jöh-
há-
Pi-
ha-

resünk... Legyen *Fairfax*! Jó lesz?... Nem, ez mégsem jó... Vagy *Tollier*?... Ez sem jó... Akkor inkább vegyük a *Harding* nevet... *Mary Harding* nem hangzik jól... Hopp, megvan... Amikor házasságot kötöttem, az egyik tanumat *Pickford*nak hívták. Ez egészen jól hangzik... Legyen *Mary Pickford*...

A kisleány egy pillanatig gondolkodott, majd így *Mary Pickford legújabb dedikált arcképe* szólt:

— Nem rossz! Tehát ezentúl *Mary Pickford* leszek...

Aztán elment. Persze akkor még nem is sejtettem, hogy ez a kisleány valaha világhírű lesz és hogy a *Mary*

Pickford nevet mindenütt fogják ismerni, ahol mozi van.

*

A kisleány eljátszotta új darabom főszerepét. Nagy sikert aratott, de már az első napon észrevettem, hogy rendkívül sok határozottság, uralkodni vágyás és erő lakozik benne. A sikert úgy fogadta, mint valami természetes dolgot. Nem csodálkozott akkor sem, amikor másnap a *New-York Presse* így írt róla: „Egy új színésznővel gazdagodtunk. Mary Pickford neve új, de hangjának olyan csodálatos a zenéje, játéka pedig olyan egyszerű és természetes, hogy szép jövő előtt áll...”

A *New-York Times* ezeket írta róla:

„Mary Pickford kisasszony kedves gyermek, aki Belasco új darabjában mint Agatha nagyon bájos jelenség volt. Szépségével mindenkit elragadott.

*

Nagyon kellemes volt vele dolgozni. Sohasem fáradt el és mindig mindenki számára volt egy kedves mosolya. Amikor a darabot levettük a műsorról, Mary Pickford jelentkezett nálam és a következőket mondotta:

— Tegnap felkeresett D. W. Griffith és azt az ajánlatot tette, hogy szerepeljek nála néhány filmben... És mivel magát tartom legjobb barátomnak és tanácsadómnak, kérem mondja meg, hogy mit szól ehhez az ajánlatához?... Érdemes a filmért itt hagynom a színpadot?...

Ez igen súlyos kérdés volt és mondhatom, hogy ritkán voltam kellemetlenebb és nehezebb helyzetben, mint akkor, amikor Mary Pickfordnak

választ kellett adnom. A kisleány nagy jövő előtt állt, a filmszerepléssel valószínűleg világsikert fog aratni, de ezzel szemben távozásával nagyon sokat veszítene a színház és mindazok, akik ezt a kisleányt beszélni és énekelni hallották...

Végtelenül meghatottak ezek a szavak, de én — nehéz szívvel bár, de — így szóltam:

— El akar hagyni?... El akar menni tőlem?...

— Ó, nagyon jól tudom, hogy minden sikert David Belascónak köszönhetek... Nem megyek a filmhez... Nem bírnám önt elhagyni...

Mary Pickford és egyik felfedezettje, Isabella Sheridan legújabb filmjükben

— Engem ne sajnáljon és gondoljon a jövőre... A filmnél olyan népszerű lehet, amilyen a színházban sohasem... Milliók és milliók járnak moziba...

— De én itt akarok maradni!

— Nem, magának el kell fogadnia Griffith ajánlatát...

Mary Pickford azután tényleg elhagyott, de én mindig nagy érdeklődéssel figyeltem pályafutását. 1912-ben visszatért a színpadra és eljátszotta a „Jó kis ördög” című darab főszerepét. Ennek a darabnak egy másik érdekessége is volt: Lillian Gish is játszott benne.

Amikor a színházat bezártuk, elem állt Mary és így szólt:

— Jövőre is kapok egy szerepét?

— Nem, magának soha többé!... Magának a filmnél a helye...

— Mit tettem, hogy így haragszik rám? — kérdezte a kis Mary majdnem sírva.

— Semmit, Mary — feleltem és lehajtottam a fejemet. — A nagyközönség, az egész világ várja újabb film-

Mary Pickford és Charles Rogers egy érdekes filmjelenetben

Mary Pickford két barátónje társaságában

jeit... Hálátlanság lenne magától, ha félbeszakítaná gyönyörűen induló filmkarrierjét... én miattam... vagy a színpad miatt...

Mary újra elhagyott. A válás nagyon fájt nekem, mert úgy szerettem őt, mintha a saját leányom lett volna, de jól számítottam. Engem igazoltak az elkövetkező esztendőök. Maryből világhírű sztár lett, Maryből, akit én fedeztem fel és akinek én adtam nevet...

A Színház * régen *

A kommuniké.

„Montecchi és Capuletti-párt” daljatek kevés nézőt tud becsodítani, Homér szerepét ez alkalommal *Déryné* asszony, Júliát pedig *Felber* Mária énekelte. Ez alkalommal el nem mulaszthatjuk, hogy a *hirdetmény író*t már többször elnézett botlására ne figyelmeztessük. Minő szembeszökő, sőt csúnya tévedés léssen a tegnapi s mai hirdetményben olvasható: „Schodelné asszony rekedt”, *holott mindenki tudja, hogy elutazott*. Eszerint föl nem lépésének oka nem a rekedéséből, hanem elutazásából származik. A címszerepek vivőjei teljesen tetszésre játszanak.”

(*Honművészet 1838.*)

Akkor is kihoztak kevés próbára darabot.

„J. 1-ső napján „Aranykirály, madarász és üszkárnyíró” tüneményes bohózat adatott bérlet folyamban. E játékban minden ismételt előadáshoz több-több zavart lát a türelmében kifáradt néző. Okát a zavaroknak nem kell messze keresnünk s úgy hisszük a *pontos próbák hiányában, rendtelenségben és hanyagságban találjuk fel*. Míg ez így tart, nemhogy szaporították hasonnemű darabban a pénztár, hanem inkább elrisztandanok a nézők, kik már is csak középsszámmal jelennek meg.”

(*Honművészet 1838.*)

Szemelvények az akkori kritikákból.

„Július 1. „Don Sebastián” opera 5 felvonásban, Zenéje *Donizettitől*, Egyesek igyekezete nem tudta az egésznek rossz menetét megakadályozni.”

„Július 4. „Vicomte Letorieres” vígjáték 3 felvonásban. Írták: *Bayard és Dumanoir*. Fordította *Somolky*. Minden úgy volt, mint első alkalommal, csak a közönség volt kisebb.”

„Július 4. „Szápáry Péter.” Dráma 5 felvonásban, írta *Birch Pfeifer Caro-*

line. Előadás után szomorúan ballagván hazafelé, a jelenvoltak beszédéből innen-onnan egy pár szó hatott hozzánk. Nemzeti Színház. Négyszázezer pengő. Országos kezelés. Tíz évi fennállás és *Birch Pfeifer Carolina*. Végre: 1847 július 4. Ki gondolta volna, nyájas olvasó, hogy vannak emberek, kik ezen dolgok között incompatibilitást nem hisznek létezni. A játékrend készítőik előtt semmi sincs lehetetlen.”

„Augustus 7. „A rab.” Színmű 3 felvonásban, írta *Szigligeti*. Azon jelenet az első felvonásban, midőn egy nagy kötelesség mint erény van felállítva — nem tapsoltatt meg. Haladunk!”

„Augustus 8. „Lázár a pásztor.” Francia dráma 5 felvonásban, írta: *Bouchardy*. Csodálkozunk, hogy tetszhetett ezen dráma annyira hajdanában. Úgy vagyunk vele, mintha most egy szűk gallérú és rövid derekú frakkot látunk, mely öt-hat év előtt olly szép volt; most azonban már kiment a divatból.”

(*Életképek 1847.*)

Ma ez nem fordul elő.

„Méltó panaszt emel egyik lap azon hanyagság, vagy takarékoság ellen, mellyel a magyar színlapok kezeltetnek, miszerint azokkal főleg a Leopoldváros annyira mostohán láttatik el, hogy az egész városrészben minél fellebb haladunk, annál kevésbé remélhetni magyar színlapot látni. Mintha a város az Újtér és a Dorottya utca végén teljesen megszűnnék. A Zarka és más környékbeli utcákban lakóknak egész zarándoklást kell tenniök, ha látni akarják mit adnak a színházban.”

(*Honderű 1845.*)

EMILE GABORIAU híres regénye:

A bűn forgatagában

Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér. Megrendelhető a „DELIBAB” kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12 sz.

minél változatosabb műsort igyekeznek nyújtani. A berlini rádióállomás a minap megegyezést kötött a párizsi adóállomással, hogy

két-három hetenként műsoraikat egymásnak közvetítik.

A legelső ilyen közvetítés december elején lesz, amikor az operaház „Rajna kincse” előadását fogja továbbítani Berlin számára. Más.

Műsoroktívüli számot közvetített multkoriban a montreali Studio. Dél-éltti rendezelés közben ugyanis az egyik mikrofont az ablak párkányára helyezték, amelyre hirtelen odatepedett egy pacsirta. Ugy látszik, nagyon tetszetelt neki a talán még sohasem látott márványkocka, mert

vidám füttyülésbe kezdett.

Az erősítő vezetője nagy óvatosan azonnal bekapcsolta a mikrofont és csakhamar mindenki hallhatta a jellepti dtj nélküli énekest. A montreali Studio vezetőségéről nem lehet elmondani, hogy fukar, mert madáreledelt is szórt az ablakpárkányra, amelyet azonban, be kell vallanunk, az altruista rádiószereplő nem fogadott el. Más.

A frankfurti Studio pályázatot hirdetett és értékes díjat tűzött ki azok számára, akik legtöbbet ülnek a rádiókészülékük mellett.

A legszorgalmasabb rádióhallgató elmet egy öregasszony nyerte el,

aki napi kilenc és fél órát hallgatja a rádiót. Ennél a hölgnél tehát igazán bevált az a közmondás, hogy: „beszélni ezüst, hallgatni arany”. Más.

Tudvalévó, hogy Byrd kapitány, aki már több mint fél éve a déli sarkon időzik expedíciójával, állandó rádióösszeköttetésben áll New-Yorkkal. A mult héten az amerikai rádiótársaságok elnöke

aranyéremmel tüntette ki Byrd kapitányt rádión keresztül

egy hatalmas beszéd kíséretében. Byrd kapitány meghatva köszönte meg az első rádió kitüntetést és mindazt a kedves figyelmet, amivel őt az amerikai rádiótársaságok elhalmozzák. Mindkettőjük beszédjét, amely kitűnően volt hallható, az összes amerikai adóállomások közvetítették. Más.

Mai rádióhireink elmondását befejeztük. A viszontolvasásra jövő héten ugyanitt.

Uj német autóbusz, amely hangszórós rádiókészülékkel van felszerelve

FARKASKIRÁLY

Norvég rege egy felbonásban. Irták: **Ternay István és Zsiray József**

Ezen darab előadási joga bármely nyelven kizárólag Dr. Marton Sándor színpadi kiadótól, Budapest, IV, Bécsi ucca szerzhető meg. (Copyright 1929. by Dr. Alexander Marton, Budapest)

Személyek: { Carpen Péter
Anna
Olsen János
Orvos
Hedrikje, béresasszony
Erik, béres

Falusi norvég ház nappali szobája. Háttérben ajtó az udvarra, ajtó felett feszület, mellette jobbról szenteltvíztartó, jobbhátsó sarokban nagy kandalló, előtte hasáb fák, jobbfalon ablak. Baloldalon ajtó Péter szobájában, asztal, székek, pohárszék, falon szentképek.

Állandóan szélzúgás, kinn nagyon hideg van.

Idő este 6 óra, a nap már letűnt.

Hedrikje (bundában topogva, fázva a kandalló mellett): Kísértelődő!

Erik: A fjordokon olyan vastag a jég, mint három esztendeje. A szél messziről havat hoz, nem volna jó most vásárra menni.

Hedrikje: A kiserdőnél tegnap halva találtak egy asszonyt. Megfagyott. (Nagy szélroham, az ablak, ajtó reszket. Keresztet vet.) Szabadíts meg a Gonosztól.

Erik: Ha ez így tart soká, csak száritott halat ehetünk.

(Kinn száncsengés és kutyaugatás.)

Hedrikje: Jön valaki! Eredj, nézz ki Erik!

(Erik kimegy, pár másodperc múlva az orvossal visszajön.)

Orvos (kandalló mellé áll): Szent Oláf! Micsoda idő! A lovam majd megfagyott az úton. A „Saalon“-i Madonna szemében a könnyek jéggé fagytak. (Hedrikjéhez.) Hogy van Carpen úr?

Hedrikje: Sehogy. Hallgat. Órákig néz maga elé, mintha valamit keresne az üres levegőben és mindig csak hallgat. Olsen úr van veled, hozzá sem beszél.

Orvos: És tegnap?

Hedrikje: Tegnap is. Úgy délután megszólalt és azt kérdezte: mit gondolsz, Olsen, a gyors lovat utóéri a farkas?

Orvos: Bemegyek. (Bemegy az ajtón, Hedrikje lassan a szenteltvíztartóhoz megy, keresztet vet, aztán egy szentképhez megy, letérdel és imádkozik.)

(Kinn szélroham.)

Orvos és Olsen (együtt balról).

Olsen: Nos, doktor?

Orvos: Nem tudom, Olsen úr. Szégyenlem bevallani, nem tudom. Hallgat. Ha legalább beszélne! Így nem tudom. A hallgató ember lelkében akkor is titkot sejtünk, ha nincs is titka. Magával se beszél?

Olsen: Velem sem. Akkor éjszaka megszorította a kezem s azt mondta: „Megmentetted az életem Olsen, vajjon csakugyan megmentetted-e?”

Orvos: És azóta mindig! Borzalmas éj lehetett! Három hónapja már.

Olsen: A saaloni kastélyban voltunk. Nagy mulatság volt. És hát, Istennem, erős puncsot ittunk, a fejünk szédült egy kicsit, a lábunk is bizonytalanabb volt. Későre járt és mi hazafelé indultunk. A lovat én

KOÓS JOZSEF

SZÜCS • KÜRSCHNER • FOURREUR
BUDAPEST, IV, MÁRIA VALÉRIA U. 7.
Vis-à-vis : Hotel Hungária, Carlton, Bristol
szállodákkal szemben.

TELEFÓN: AUTOMATA 851-23

A „Délbáb“ olvasói
nagy kedvezményben részesülnek.

hajtottam. Carpen részeg volt és hátra ült a szánban. A hó kísértetiesen csillogott a leáldozó napfényben. Seholy semmi élet, a távoli kutyák ugatása még borzalmasabbá tette a csendet. Aztán eltévedtünk. A hó betakart mindent, nem volt se út, sem ösvény, a fák is fehérek voltak, mint karjaikat nyújtogató óriások emelkedtek ki a havas semiből. A ló párát lehelte, mind gyorsabb és gyorsabb vágatásban hajtottam, hogy még a sötétség előtt hazaérkezzünk.

Orvos: Eltévesztették az utat?

Olsen: Nem volt út, földéken, avarokon vágattunk bódult iramban; a hó egyforma takaróval borított mindent. Azután Carpen felkiáltott: „Gyorsabban Olsen, villogószemű farkasokat látok“. Hátranéztem. A csillogó havat a bestiák fekete teste tarkázta és jöttek öten, tízen, húszan, ötvenen is lehettek talán. A szemük messziről világított, furcsa fény lobogott felénk, gyorsan jöttek, mert az éhség hajtotta, az éhség kergette őket. Az üvöltésüktől megijedt a ló, nyugtalan rángatózás szaladt végig párás testén, orrlukai kitágultak és én az ostorhoz nyúltam. Carpen kétségbeesve figyelt hátra. A hajsza örületese volt: az éhség és félelem üldözték egymást.

Orvos: Meddig tartott ez így?

Olsen: Nem tudom. Sokáig. Lehet, hogy csak tíz percig talán. A farkasok mindközelebb és közelebb vonultak. A szán az örült vágatásban ide-odabillent a havon és egy hóbuckánál Carpen kiesett.

Orvos: Rettenetes!

Olsen: Nem tudtam megállítani a lovat. A farkasok mint a halál küldöttei diadalmas üvöltéssel rohantak Carpen felé. És az egyik elől. Hatalmas ordas, sovány ínas bestia volt, horpaszai erősen emelkedtek, szemében az éhség félelmetes tüze szikrázott. Üvöltése diadalmas volt. Carpen felé rohantak, a többiek vagy ötven lépéssel utána. Carpen a havon feküdt, a félelem megdermesztette, várta, hogy kemény, erős

fogak a húsába harapjanak. Felkaptam a puskám, gondolkodás nélkül, célozgatás nélkül elsütöttem. A farkas már akkor Carpenre ugrott. A ló megtorpant. Én a lövéstől megriadt csorda felé löttem egyet és leugrottam a szánról. Nem tudtam kit találtam, a farkast-s, Carpent-e?

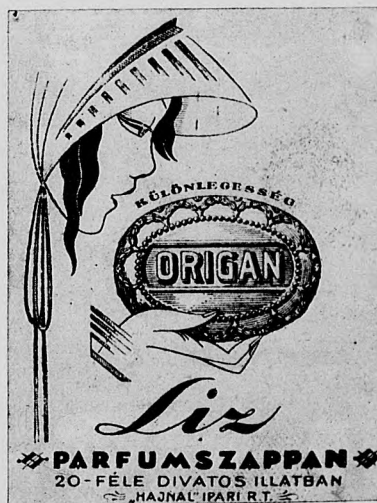
Orvos: Mikor odáért, Carpen eszméletlen volt?

Olsen: Nem volt eszméletlen. Kitárt karokkal feküdt a havon. Eltorzult arccal nézett maga elé. A marást várta, a halált várta. A bestia gözölgő véres hullája nyitott szemekkel mellette feküdt. Carpent átöleltem, felkaptam, a szán felé rohantam. A ló horkolva várt és néhány másodperc múlva elindult a szán, a farkasok elhullott társuk fölött marakodtak és mi megmenekültünk.

Orvos: És Carpen?

Olsen: Carpen a szánban elvesztette eszméletét. Rátaláltam az útra; közel voltunk már az éjfélhez, mikor hazaértünk, Carpen pedig... hát azóta...

Orvos: Mindig a farkast látja. Mindig

Gubacsi út 13.

a szakállas zöldszemű véres bes-tiára gondol. Amelyik megtámadta. Én nem tudom mi lesz.

Olsen: Mi lesz? Hát Istenem! Meggyó-gyul. Két-három hétig látja még, azután elfelejti. Nem szabad, hogy másképp legyen, doktor.

Orvos: Isten vele, Olsen. Holnap el-jövök. Mindennap. Kell.

Olsen: Isten vele, doktor. *(Kikiséri az ajtóig, Olsen sóhajtva Hedrikjéhez.)* Hedrikje asszony, lámpát.

Orvos (el).

(A szél messziről harangszó foszlányait hozza.)

Hedrikje (miután lámpát gyújtott, ke-

A legolcsóbb és legjobb

reggel megjelenő napilap a

MAGYAR HIRLAP

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . P 30.—
Fél évre . . . . . P 15.—
Negyed évre . . . . . P 8.—
1 hónapra . . . . . P 2:90

Megrendelő cím:

**MAGYAR
HIRLAP**
kiadóhivatala

Budapest, Aradi u. 14

resztet vet): Harangoznak. Dicsér-tessék . . .

Olsen: Mindörökké.

(Hedrikje és Erik lassan kimennek.)

Anna (közéapajton lassan bejön): Jó-estét, Olsen.

Olsen (hátrafordul): Jó estét, Anna. Ké-sőn jött.

Anna: Vártam, hogy elálljon a szél. Aztán láttam, hogy hiába. Eljöt-tem.

Olsen: Most ment el a doktor.

Anna: És Péter?

Olsen: Nem tudom. Hallgat.

Anna: Rettenetes. Ez a hallgatás ret-tenetes. Én félek Pétertől Olsen.

Olsen: Miért félsz, Anna?

Anna: Nem tudom, valahogy más, va-lahogy nem Carpen Péter többé. Istenem. Néhány hete . . . Annyi szava volt, meleg, szerelmes, forró szava. Most hallgat. Higye el, Ol-sen, nekünk szavak kellene. Sza-vak, amelyekről megrészegezzünk, szavak, amelyek elkábítanak.

Olsen: És ha nincs szó? Ha hallgatás van?

Anna: Mintha szél fujna, hideg. És töpregek: mi lesz? Hát így lesz ez mindig?

Olsen: Nem, Anna. Péter meggyógyul... talán . . .

Anna: Látja Olsen, maga is azt mondja, talán. És én félek. Én félek, Olsen, a vőlegényemtől, akit olyan nagyon szerettem.

Olsen: Már nem szereti, Anna?

Anna: Nem tudom. Valahogy más. Idejövök mindennap és félek, nem szeretem, sajnálom csupán. Ha szeretném? Mit tudom én, mi lesz!? Mellé szegődjem és vigyázzak, ne-hogy farkasra gondoljon?! Mint kisgyermeket óvjam a rémes mesék-től? Én pedig ne éljek, hervadjak, szenvedjek? Elbűjjak vele mindig itt! Hát ez a szerelem, Olsen?

Olsen: Ez önfeláldozás, Anna és ennek így kell lenni, Anna. Nem szabad, hogy elhagyja Pétert. Az utolsó deszkát, az utolsó lécet veszítené el. Mellette kell, hogy maradjon, Anna. Ez a kötelessége.

Anna: Kivel szemben?

Olsen: Péterrel szemben, Anna.

Anna: Hát magammal szemben nincs kötelességem, Olsen? Tizennyolc éves vagyok és sohasem voltam Krisztiániában. Sohasem voltam még fehér hajóval kék tengeren. Sohasem ittam még édes gyöngyöző párizsi bort. Sohasem volt rajtam uszályos, kivágott estélyi ruha; én még nem dugtam lábam lakkcipőbe és nem ültem színházban, kacagva a komédián. Hát magammal szemben nincs kötelességem, Olsen?

Olsen: Hiszen majd lesz. Minden majd lesz. Várni kell.

Anna: Várni, de meddig? Két hónapja kellett volna az esküvőnek lenni, már két hónap óta várok. És meddig? Ki biztosít róla, hogy vége lesz? És ha Péter nem gyógyul meg...

Olsen: Ne gondoljon arra Anna és legyen erős.

Anna: Ne gondoljak? Hát mire gondoljak? Úristen! Hiszen, ha erre gondolok, az életemre gondolok.

Olsen: Arra joga van. Az élet a magáé. Afelett senki sem rendelkezik. Még Péter sem, Anna, pedig Péternek adta.

Anna: És ha elvenném tőle, Olsen. Ha visszavenném tőle. Én neki adtam, az egészséges, erős Carpen Péternek, nem a betegnek, Olsen. Ha elvenném tőle és másnak adnám? (Feláll.)

Olsen: Kinek adná, Anna?

Anna: Magának adnám, János.

Olsen (pár másodpercnyi szünet után, nagyon csendesesen): Miért mondta ezt Anna?

Anna: Nem tudom. Valahogy kellett. Együtt vagyunk. Három hónapja, mindennap. Kellott. És érzem, János...

Olsen: Szeretem Anna. Nagy, forró, lángoló, égető szerelmes szerelemmel szeretem. Ökölbe szorul a kezem, ha arra gondolok, hogy más lesz. És mégis, Anna, kár volt.

Anna: Nem volt kár. Kell. Miért szenvedjünk? Miért hajszoljuk egymást az életen keresztül és ne találkozzunk soha? Most együtt vagyunk.

Olsen: És Péter? Anna, mi lesz Péterrel? Ha mi elhagyjuk, vele ki lesz?

Anna: Nem hagyjuk el. Velünk marad. Ápoljuk, vigyázunk rá, becézjük. Péternek úgysem feleség kell János, Péternek ápolónő kell. Az leszek.

Olsen: Nem árulás ez Anna?

Anna: Nem János, ez harc a jogunkért. Harc az élettel a boldogságért. Hát nekünk ehhez nincs jogunk, János?

Olsen: Jogunk van Anna, szerelmes szívű, dacos lelkű Anna, jogunk van. Magának is, nekem is. A szerelem a mienk. A szerelem nagy, piros rózsáját maga idedobja, hogy én visszadobjam magának. Visszadobom Anna. Visszadobom, mert szeretem. És mert egy embernek, egy beteg, nyomorult szegény embernek egyszer azt mondta, hogy az övé lesz, mert egy embert három hónapja ápolunk, ezért ne legyen a mienk? Nekem több jogom van magához Anna, mint Péternek. Amikor azt mondta, hogy az övé lesz, csak őt ismerte. Most mindkettőnket ismer Anna, most választhat.

Anna: Választottam. Magát választottam János.

Olsen (megfogja Anna kezét): Ha küzdeni kell magáért Anna, én küzdeni fogok. Ha harcolni kell, harcolok.

Örökítse meg gyermeke mosolyát!

Az idő szalad, de ha a PATHÉ BABY filmen megörökíti családját, úgy mindig maga elé idézheti a multat!

Éghetetlen filmek, könnyű kezelés!

Kapható minden fényképészeti szaküzletben.

Árúval és műsorjegyzékkel díjtalanul szolgál a vezérképviselő:

Danubius Mozgóképipari Rt. Pathé Baby-osztálya,

Budapest, VII. kerület, Akácfa ucca 6. Telefón: József 431-95

Anna: És győzni fog János, én is má-gával leszek. (Csók.)

(Baloldali ajtó lassan kinyílik, Carpen a szobába lép. Meglátja a csókot. Pár másodpercig az ajtóban áll, azután becsukja az ajtót.)

Carpen: Jó estét, Anna. (Olsen és Anna ijedten kibontakoznak.)

Anna (nagyon halkan): Jó estét, Péter... Hogy van, Péter?

Carpen: Fejem fáj. Nem tudtam a szobában maradni, kijöttem. Nem baj, hogy kijöttem, János?

Olsen: Nem baj, Péter.

Carpen: Hideg van itt. Tegyé! a tűzre, János.

Olsen (néhány hasábot a tűzre dob).

(Kinn borzasztó a szél. Kutyaugatás messziről.)

Carpen: Hallgass csak János, ugatnak a kutyák. (Körülnéz, hogy nem figyel-e valaki. Olsenhez lép, sűgva.) Farkaszagot éreznek, János.

Olsen (rémülten): Miből gondolod Péter?

Carpen: Figyeld csak az ugatásukat. Nem hallod a félelmet? A farkastól félnek, János.

Anna: Hozzám nem szólsz, Péter?

Carpen (tovább Olsenhez): A hómezőn ugatnak a kutyák, a fjordok felől a szél farkasokat hajt. Nagy, csontós, fekete bestiák.

Anna: Ül a tűz mellé Péter. Fázol.

Carpen (mint fent): Zöld fényt villog a szemük és üvöltenek. Figyelj csak János. Hallod az üvöltésüket?

Olsen: Pihenj le. Fáradt vagy, remegsz.

Carpen: Nem pihenhetek le. Beszél-nivalónk van. Lépj közelebb, Anna.

Anna: Mit akarsz, Péter?

Carpen: No, ne félj, gyere közelebb. Miért félsz tőlem? Én nem vagyok farkas.

Anna: Nem félek tőled Péter.

Carpen: A farkastól félj, Anna. Én egyszer találkoztam a farkaskirály-lal. Nagyon csúnya szakállas állat volt. Vadul nézett rám. Én halált láttam a szemében. (Hirtelen.) Úgy nézett reám, mint most János.

Olsen: Péter!

Carpen (Olsen vállára teszi a kezét): Ne haragudj János. Nem akartalak megbántani.

Anna: Hozzám nem beszélsz, Péter?

Carpen: Úgy várom a tavaszt, János. Tavasszal elutazom. Itáliába me-gyek. (Annára néz.) Fehér hajóval kék tengeren, János, úgy várom, hogy a tél elműljék. Talán elműlik a farkasok üvöltése is.

Olsen: Hiszen nem üvöltenek, Péter!

Carpen: Beszéljünk csak Anna. Te Jánost szereted?

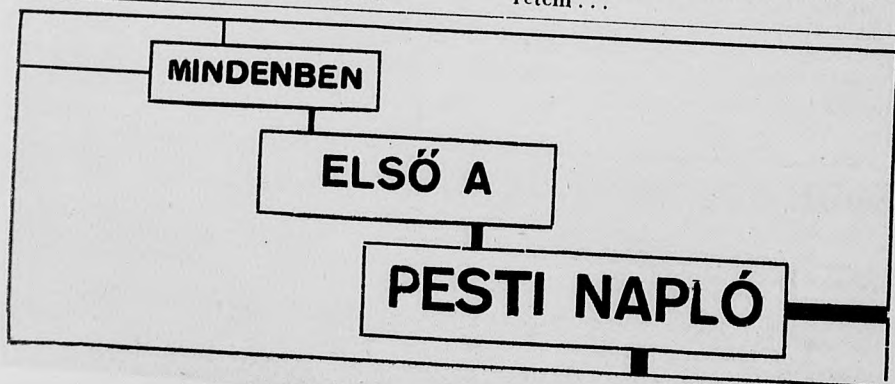
Anna: Péter!

Carpen: Beszéljünk csak egész nyugod-tan Anna. Ezek nagy kérdések. Ezeket tisztázni kell! Szereted, Anna?

Olsen: Menj a szobádba Péter, fáradt vagy!

Carpen: Nem vagyok fáradt, csak be-széljünk. Szereted Jánost, Anna?

Anna (nagyon halkán, félve): Szer-e-retem...

Carpen (pár másodpercnyi hallgatás után): Szereti Anna? Hm. Látja, az élet olyan, mint egy nagy sebes folyó. Állunk a partján s nem merünk beleugrani, hogy átússzunk a túlsó partra, amelyet boldogságnak hívnak, mert vannak, akik keresztülúsznak és vannak, akik belepusztulnak. (Kis szünet) Maga szereti Jánost, engem elkapt az ár.

Olsen. Ne beszélj így, Péter.

Carpen: Szeretitek egymást. Mi lesz velem.

Anna: Magával Péter? Velünk jön. Elvisszük Itáliába, ahol fehér hajó siklik a kék vizen, ahol gyöngyöző édes bort iszunk. Ahol lakkcipő lesz a lábamon és kacagok a komédián. Együtt leszünk Péter, jó lesz így, Péter?

Carpen: Hogy megőrüljek a vágától, hogy lássam, mikor más ember öleli át? Maguk itt számadást csináltak, de kifelejtettek egy tételt. Mi lesz velem? Hátha én Annát nagyon szeretem.

Olsen: Péter, hiszen...

Carpen: Hátha én úgy várom Annát nagy lázas várakozással. Hátha én csak azért akarok meggyógyulni, hogy Anna a feleségem legyen? Hátha én akarok vele Krisztiániába, Itáliába utazni? Hátha azért hallgattam összeszorított ajakkal folyton, hogy mielőbb meggyógyuljak Annának.

Anna (bizonytalanul): Meggyógyulsz Péter.

Carpen: Hátha megremegett itt a föld a lábam alatt, amikor az előbb titeket megláttalak? Hátha elpattant lelkemben egy húr, hátha megöllek most titeket Anna?

Anna (rémülten hátrál).

Carpen: Ne féljen Anna, nem bántom magát. Nincs jogom hozzá. Maga Olsent szereti. Nincs egy rossz szavam sem. Úgy legyen, ahogy maga akarja Anna. (Kitörve.) De magukkal nem megyek. Megcsaltak, kifosztottak, elég volt. Itthon mara-

dok. Meggyógyulok. Boldog, erős ember leszek Anna.

Anna (csendes örömmel): Meggyógyul Péter.

Carpen: Hiszen én tulajdonképpen nem is vagyok beteg. Mi bajom van nekem Anna? Találkoztam egyszer nagy síma hómezőn a farkaskirálylyal. Ennyi az egész. (Olsenhez fordul.) Hát beteg vagyok én János?

Olsen: Nem tudom... Nem tudom, Péter.

Carpen: De én tudom, János. (Felgygel.) Hallod? Hallod, János?

Olsen: Semmit sem hallok.

Carpen: Nem hallod? Nagy csordában végigszaladnak a havon és üvöltnek nagy furesa éneket. A halál dalát üvöltik. Figyeld csak, János. (Az ablakhoz húzza.) Most sem hallod, János?

Olsen: Nem hallom. Semmit sem hallok.

Carpen: Megállj csak! (Kinyitja az ablakot. Nagy szél.) Hogy üvöltöttek.

Anna (a kandallóhoz húzódik, halkán). Miatyánk, ki vagy a mennyekben...

Carpen: Miért üvöltötök úgy, csúnya bestiák? Mit kerestek, engem akarok talán.

Olsen: Péter, gyere a szobába, lázas vagy!

Anna: ... És bocsásd meg a mi vétkeinket...

Carpen: Megállj csak, nem mehetek! A farkaskirály vár, találkozni akar velem. Egyszer a szemembe nézett. Nagy, csúnya bestia! Villogó zöld volt a szeme és csattogtatta a fogát. Ha egyszer, csak egyszer találkoznék vele...

Anna (zokogva): ... De szabadíts meg minket a Gonosztól...

Carpen: Átfognám a torkát, mind a két kezemmel erősen megszorítanám. Szorítanám (Nevet.) és nem villogna többé a szeme. (Hirtelen Olsenre néz.) Megáll! Hogy nézel reám. (Hátrál.) Megnőtt a fejed... Te... Milyen zöldék a szemeid...

Szépét — olcsón ritkán lehet találni. ARÁNYI SZÜCS
BUNDÁNÁL ezt nyújtja — Váci ucca 11/b, félemelet

a fogaid mitől véresek... Ki vagy te?... Hiszen te... te vagy a farkaskirály!

Olsen (nyugtalanul): Péter le kell feküdnöd.

Carpen: Mit akarsz tőlem farkaskirály? Hát mindent? Mindent? Semmit sem hagytok meg nekem? Jól van. Én harcba szállok! Erős légy farkaskirály, mert én is erős vagyok! Elvetted a nyugalmam, a boldogságom, a menyasszonyom, de az életemet, azt, nem adom. (Közeledik felé.) Az életem az az enyém! Vedd el, ha tudod. Te zöldszemű, fekete, aljas, nyomorult, véres bestia! (Megragadja a nyakát.)

Anna (felsikolt): Péter...

Olsen: De...

Carpen: Farkaskirály, most az enyém vagy! A torkod fogom! Vigyázz.

(Dulakodás, Olsen hőrög. Carpen a földre rántja, megfojtja. Egyszerre nagy csend, csak Anna zokog.)

Carpen (a holttest mellett nagyon halálán): Farkaskirály... Nem zöld már a szemed.

(Kutyaugatás. Carpen hirtelen felfigyel, ránéz a halottra, összerázkódit.)

Carpen: Hogy üvöltenek! Rongyos bestiák. (Felkacag.) Nincs már farkaskirály, nem félek tőletek, közéték megyek. (Kinyitja az ajtót, nagy szélroham, a lámpa elalszik. Kívülről ezüstösen világít a hó, benn a kandalló vet halvány fényt.) Ne üvöltsetek, farkasok, megyek. (El.)

Anna (a kandalló mellől halkán zokogva előrejön, félve néz körül. Lassan a holttesthez megy. Megáll előtte. Ránéz, kitörve): Farkaskirály... (Zokogva a holttestre borul.)

(Szélroham. Nagyon messziről kacagás, utána, mintha valami nagy test lezuhanna. Kutyaugatás, szélzúgás.)

(Függöny)

* * * *Ismerlek!... Segítsek?* * * *

A grafológus üzenetei

Választ csak olyan levelekre adunk, amelyhez mellékelve van a „grafológiaszelvény.“ Minden íráshoz egy szelvény. Aki írásban akar választ kapni (soron kívül), az mellékeljen megcímezett, felbélyegzett borítékot és irásonként 2—2 pengőt. A levelekre a beérkezés sorrendjében válaszolunk. A borítékon jelezni kell a „grafológia“ szót.

Barna 21. Nagyon bátor. Megszokta, hogy csak a saját véleményére hallgasson, s ne próbálja másra áthárítani a felelősséget. Temperamentumos, szenvedélyes egyéniség. Sok büszkeség van benne. Semmi sem bír igaz értékkel számára, ami pénzzel megvásárolható. Mély lelki s csak a szellemi és lelki értékeket ismeri el.

Rózsa 23. Még kiforratlan egyéniség. Nagyon sok hajlama van a jókedvre és könynyelműségre. Ha nem kedveznek a külső

körülmények, úgy könnyen önző és durvaságokra hajlamos egyéniség válik belőle. Ma még igen sok kedvesség és báj van benne, de nem szigorú önmagához, ha valami hibát követ el. Szellemét teljesen az köti le, hogy idejét lehetőleg kellemesen töltsen és minél rövidebbre szabja a „szükséges rosszak“ (kötelességek stb.) tartamát.

18 éves Etelka. Türelmes, egyenletes fiatal hölgy. Igen rendszerető. Vigyáz, hogy senkinek terhére ne essék. Kissé túlzottan komoly és merő félszűzségből barátságtalan. Mértékletes, anyagi kérdésekben végtelenül óvatos.

Zürich. Különös, nem hétköznapi egyéniség. Rendkívül nagy szellemi frissesség.

EZÜST

dísztárgyak, evőeszközök, sport- és versenydíjak gyári árban

SCHLEIFER ezüsttárgyár Kazinczy ucca 14. Tel. J. 435—28. Előnyös fizetési feltételek

nagy passzivitással, könnyű elkedvetlene-
dással párosul benne. Minden egyes ilyen
„letöréséből” újra talpra áll. Foglalkozása
nagy kezűgyességet és gyakorlottságot igényel.
Tapintatos, szerény modora van, de
nagyon csökönyös és meggyőzhetetlen. A
dolgok beállításában néha eltér a valóság-
tól. Tudatos félrevezetési szándék azért
nincsen benne.

Méta. Szellemileg igen fejlődésképes. Szeret is tanulni. Nagyon élénk a megfigyelő-
tehetsége. Még sok a csizolatlanság benne,
gyakran tesz olyasmit, amit később megbán.
Nem akar belefulladni a szürkeségbe és
hétköznapiasságba. Bár nem nagyon ked-
ves, meg tudja nyerni az emberek szimpá-
tiáit. Érdekelne sorsának további fejlődése,
mert tudom, hogy az nagyon el fog térni
a sáblonostól.

Festőművész. Sok elfojtott szenvedély
lappang benne. Szereti ha csendes, könnyen
kezelhető embernek tartják. Ez az oka
annak, hogy mindent magába szorít és
agyonhallgat. Bizalmatlanságával szinte le-
hetetlenné teszi, hogy valaki egészen közel
félközhessen hozzá. Nagyon megbízható és
becsületes egyéniség.

Nagykanizsa 1929. Sok melegség és simu-
lékonyság volna benne, ha zárkózottsága
vissza nem tartaná. Senkire sem akar rá-
szorulni. Ha valami baja van, azt titkolja.
Jó kedélyű. Anyagi kérdésekben feltűnően
józan. Azon ritka fiatal hölgyek közé tar-
tozik, akiknek szavára úgy lehet építeni,
mint a kősziklára.

Madame. Nagyon szeszélyes és változó.
Ha kell, nagyon erőlyes tud lenni s ha vala-
kit megunt, úgy rázza le magáról mint az
ázott pudlát a vizet. Nagyon sokféle lehetősé-
g lakozik benne. Szellemileg igen sokoldalú
és nagyon szeret fáradság nélkül tanulni.
Ha tehetségeit egy közös cél szolgálatába
állítaná, nagyon jelentékeny eredményeket
érhetne el.

Kívánsi 94. Őnben nagyon is sok az
akaraterő. S nemcsak rövid ideig tud egy
valamit akarni, hanem szívós, megrendít-
hetetlen akarattal. Van kezdeményezési
ereje. Befolyásolhatatlan és zárt, önmagára
támaszkodó egyéniség. Vállalkozásához sok
szerencsét kívánok.

Erzsébet, Kassa. Nagyon szelíd és alkal-
mazkodó egyéniség. Par excellence nő s
boldogságot és megelégedést csak nő hiva-
tásának teljesítésében találhat. Önfeláldozó,
nagy erőfeszítésre képes s rendkívül türel-

mes. Kissé túlérzékeny. Finomlelkű, kedves
női lélek.

Miskole 1919. Könnyen befolyásolható.
Meg van benne az igyekezet, hogy mindent
jól és alaposan végezzen el, amit reá bízna.
Szomorúságra hajlamos. Önzetlen.

Manjus 17. Hálás természet. Ha valaki
jó hozzá, hosszú ideig erőt merít belőle.
Sok mindenben talál örömet és mindig
azon iparkodik, hogy valami jót fedezzen
fel, ami igazolja nagy és törhetetlen élet-
szeretét. Zárkózott, önmagának élő egyé-
niség.

Pötyi. Még fejlődőben levő egyéniség.
Barátságos és kedves. Nagyon kötelesség-
tudó és pedáns. Szeret kezűgyességet fog-
lalkoztató munkálkodásokkal elpepecsel-
getni és nagy elégtételül szolgál, hogy rá-
foghatja, hogy most „dolgozik”. Megbízható
és igen rokonszenves, megnyerő egyéniség.

Ellen 23. Nagyon temperamentumos. Kö-
vetkezetlen, nem is szereti magát lekötöni.
Igen nehezére esik, ha valamilyen kénytelen
eredeti álláspontja mellett kitartani. Anyagi
kérdésekben könnyelműsége hajló. Nagyon
hirtelen elhatározású. Gyors, szereti a
sportot. Sohasem gondol arra, hogy csele-
kedeteinek mi a következménye másokra.
Amilyen értelem, olyan megerőltető is tud lenni,
ha valaki véletlenül megnyílik előtte. Tá-
volról sem rossz szívű vagy szívtelen...
csak éppen, hogy nagyon tele van az étellel
és önmagával.

Tu-Tu. Kissé nehézkes, nagyon soká tart,
amíg valamibe beleéli magát. Nincsen
benne tárgyilagosság, nem tud ösztönei
ellenére cselekedni, ezek pedig rendszeren
csak passzivitásra szólítják. Írás alapján
meg vagyok róla győződve, hogy az írásá-
ról szóló elemzést helytelennek fogja tar-
tani... önismeret hiányában. Így van-e?

Mona-Lisa. Egyenletes természet. Fejlő-
désében nem voltak zökkenők. Ennek kö-
szönheti, hogy igen harmonikus, kellemes
természete van. Ha szükséges, türelmes is
tud lenni, ha sok a dolga, siet, anélkül, hogy
idegessé válnék. Régen nem láttam ilyen
ép idegzetű, töretlen lelkű fiatal hölgyet,
aki amellet még ennyire okos is. Igazán
nagy örömet szerzett vele, hogy beküldötte
az írását.

Bizonytalanság és Többen. Levelére amint
sorra kerül, válaszolni fogok!

S. Sz. V.

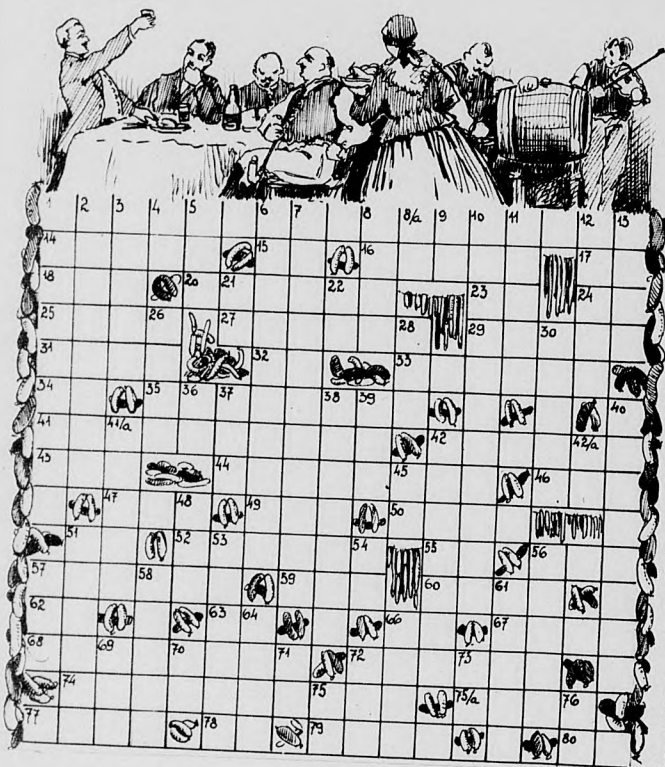
Szerelmi levelező és illemtan

A legfontosabb társadalmi illemszabályok
népszerű ismertetése és levélminták gyűj-
teménye az ideális szerelem minden vonatko-
zásában. 80 oldal, izléses keménykötésben.
Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér. Megren-
delhető a „Déli báb” kiadóhivatalában,
Budapest, VII, Dohány ucca 12

krémet, szappant használ, Mindenütt kapható.

Kis fejtörő – nagyoknak

Vízszintes sorok: 1. A disznótoron elmaradhatatlanok 14. Jól eszik a sok disznóságra 15. Tojás németül 16. Operában hallod 17. Jótékony ige 18. Utolsó hetjét megduplázza sakk műszo 20. Az emberek a villamosmegállónál 23. Idegen helyeslés 24. Görög betű 25. Bece női név 27. Fertőtlenített 29. Ikreiről híres 31. Ha tanul, ökor lesz belőle 32. Gép 33. Katonai vezényszó 34. E-vel tornaegylet 35. Disznótor alkalmával gyülik egybe 41. A vízszintes 14-ben van 42. Hülsen szerető teszi 43. Kutyának mondják 44. Tűzoltó nem örül neki 46. Három szláv nyelven 48. Gyümölcs 49. Taszit 50. Utóér 51. Éktelen fűszer 52. Titkot őriz 55. Ismeretlen 56. Sarok németül 57. Tengerben terem 59. Királyné neve 60. Idegen hosszérték 62. Zenei rövidítés 63. — 62 vízszintes 66. Háziállat 67. Ilyen a disznó-ölő kés 68. Hajlong 72. „Szét” ikerszava 74. Hogy jobb legyen a... egy kis fokhagymát is tesztek bele (hét szó) 75/a. Kártyabemondás 77. Gyermekvédő is van 78. Szent rövidítése 79. Férfi becézőnév 80. Ösvény.

Függőleges sorok: 1. Disznó hallatja, amikor ölik 2. Van bőviben a disznótoron 2. Szintén hivatalos a disznótorra 4. E. e. e. 5. Mar 6.

Disznótoron szolgálják fel. 7. Népdal kezdete 8. Híres templom 8/a. Fordított helyhatározó rag 9. Sporteszköz 10. Két főkellék, amiért a disznót hizlalják 11. Vigéc 12. Disznó része 13. A-vel vicc 21. Földmives ige 22. = 8/a függőleges 26. Akkor hangzik, ha jó kedv van a disznótoron 28. Közismert algebrái rövidítés 30. Szag 36. Ige kötő 37. Szín németül (fonet) 38. Mesebeli szörny, de eregetik is 39. Bece női név 40. A disznó... rendszeren a mészáros szokott lenni 41/a. Jómódú gazdára mondják 42. Ebben fogják fel a disznó kiemlő véret 42/a Főrang rövidítés 45. Vajban keletkezik 48. Időhatározó 51. „C”-vel elől jó bor 53. Aki felhajtott a garatra 54. Rag 56. Németül nemes-séget fejez ki 57. Fán is keletkezik 58. Lószerszám 61. Tészta 64. Posta idegen nyelven 66. Kerek szám 69. Ilyen hallgató is van 70. Folyó 71. Hőemelkedés mássalhangzói 72. Nyelvtani fogalom 73. Kereskedelmi rövidítés 75. Rövidítés címzésknél 76. Összetett mássalhangzó.

46. számban között keresztjeitven megjejtése. **Vízszintes sorok:** 1. (A nyíl irányában) Hol a boldogság mostanában 17. Csapadék 19. Éléstár 20. Ken 21. Zs 22. Foltozás 24. Hz 25. Pára 26. Óshaza 27. Véreb 28. Br 39. Mé 31. Galiba 42. Szi 43. Ler 44. Téved 45. Fok 48. B. u. e. k. 50. Basa 51. Amerika 57. A. Leves. Ló 58. Retorika 59. Én 60. Lím 61. Zé 62. Róza 63. Ak 64. Dank 67. Szír 68. Beragyogja 71. Én 72. Tákol 73. Na 74. Yes 75. Érc 76. Begy 77. Szende.

Függőleges sorok: 1. Hasáb fadarab 2. Op 3. Laf (fal) 4. Adó 5. Bél 6. Okt. 7. Dézsma 8. Oláhék 9. Gésa 10. SS 11. Átható 12. Gáz 13. Mr. 14. Skarabeusz 15. Terferelés 18. Sz 23. o ö 25. Pé 27. Vas 29. Ra 32 ee 34. Tatarozás 35. Ülészék 36. Zivataros 37. Ibe (ebi) 38. Sz. 39. Zimankós 40. Ólbe 45. Fal 46. Oli 47. Kemence 49. Kő 52. Mikene 54. Ek 55. Rada 56. Kényes 62. Rst 65. Agy 69. Rag 70. Jaz 71. Érd 75. Én.

Aleleplezett spiritizmus

E műben a legnagyobb spiritiszták mutatóványai vannak leírva. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér. Megrendelhető: a „Déliab” kiadó hivatalában. Budapest, VII, Dohány ucca 12

BETŰREJTVÉNYEK

EjS pergőtűz padlástűz zak

eeee é sssSS

á=ó SSSS

+1 csapadék f L l d &

AZONOS BETŰREJTVÉNY

Állítsuk össze a vízszintes sorokat olymódon, hogy a függőleges sorok hasábonként azonos betűket adjanak. Első esetben az utolsó vízszintes sor állattal kapcsolatos foglalkozást ad, másik esetben nagy vigalom szinonimáját kapjuk.

d						
d						
	d					
	d					
	d					

l						
l						
	l					
	l					
	l					

A 46. számban közölt rejtvények megfejtése

Amiről mindenki beszél. 1. 1764-ben 2. 1789-ben 3. 1896. Mikszáth Kálmán 4. Meghal Habsburgi Rudolf római és német király 5. Semmelweis Ignác magyar orvos. Erzsébet tér 6. Róbert Károly 7. Katalin a börtönben megöletti III. Pétert. 8. Hooke Róbert angol fizikus 9. Wéber Károly 10. Meghal Petrarca Ferenc 11. Ferenc József unokaöccse volt és agyonlőtték 12. Colt Sándor 13. Tegetthoff 1866-ban 14. Davis János angol hajós 15. III. Károly és III. Achmed között 1718-ban.

Képrejtvények. Színházézés. Lámpaláz. Vetélytársnő. Zenekíséret.

Amiről mindenki beszél

1. Ki a „Káka tövén költ a ruca” c. népdal zeneszerzője?
2. Hol, melyik évben koronázták meg Nagy Lajos magyar királyt?
3. Melyik évben, milyen országok között jött létre a baseli béke?
4. Ki volt Magyarország utolsó nemzeti királya és milyen összefüggésben van vele az 1540. évszám?
5. Ki volt a „Sasfiók” és milyen összefüggésben van vele az 1832. évszám?
6. Kik voltak a magyar vezérek az 1456. évben végbement Belgrád ostrománál?
7. Mikor és hol kötötték meg az első vallásbékét?
8. Ki volt a „vaskezü” lovag és milyen összefüggésben van vele az 1562. évszám?
9. Kik között, melyik évben folyt le a custozai csata?
10. Melyik évben repülte először keresztül Blériot a La Manche-csatornát?
11. Melyik évben halt meg Kossuth L. Tódor?
12. Melyik évben ért véget a nagy francia forradalom?
13. Melyik évben nyitották meg Zágrábban a délszláv tudományos akadémiát?

Vajjon mi lehet?

Bizony nem hasznos, hogyha így veszed,
De ha „o” betűt végéhez teszed,
Ugy már kártyanév. És ha „g” betű
Járul még hozzá, akkor négy betű
Mondja meg néked rögest, szaporán,
Mit tesz a holló a jegenyefán???

Hölgyek jelszava

Vásznat, csipkét, bársonyt, selymet
Általában bármily cikket
Legolcsóbban a legszebbet

Klein Antal

divatárúházában vásárolhatjuk

Király ucca 53

(Akácfa ucca sarok)

Szerkesztői üzenetek

Olvásóink napról-napra tömegesen fordulnak hozzánk kérdésekkel. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímezett és felbélyezett válaszborítékot küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Délbáb“ kiadóhivatalának, Budapest, VII, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Két rajongó. Eggert Márta címe: Visegrádi uca 26. Hajadon, autogramot küld. — Mozirajongó. Ivan Mosjoukine címe: Berlin, Wilmersdorf, Brandenburgische Strasse 47. Oroszul, franciául és németül beszél. A megszólítás: „Mélyen tisztelt Művész Úr!“ Willy Fritsch címe: Berlin—Charlottenburg, Kaiserdamm 95, németül írjon. Werner Fütterer címe: Berlin—Steglitz, Kleiststrasse 17. Németül írjon, de válaszbélyeg nem szükséges. — Mária. Fedák Sári címe: Pestszentlőrinc, Gyöngyvirág uca 20. — Jászai Mari. 1849-ben született Ászáron, egy komárommegyei faluban. Apja ácsmester volt. A Budai Népszínházban, majd a kolozsvári Nemzeti Színházban kezdte meg pályafutását. 1872-ben a budapesti Nemzeti Színházhoz szerződött és annak haláláig tagja maradt. Egyike volt a világ legelső tragikáinak. — J. O. 18. Novelláját legközelebb némi változtatással leközzöljük. A vers nem megfelelő. — Orosházi olvasó. Truus van Aalten holland származású és nem rokona Hindenburg elnöknek. Berlinben filmezik. Címe: Berlin W. 15, Konstenzerstrasse 15. Németül is írhat. Mia May már nem filmezik, felesége Joe May filmrendezőnek. Címe: Berlin—Halensee, Kurfürstendamm 70. — Őszi hangulat. Versével — sajnos — tönkretette az őszi hangulatot. Papírkosárba való. — Tizennyolcévesek. Nem felel meg a valóságnak. Az Utazók Egyesü-

lete azt kérte, hogy a darabból az inkriminált kitételeket töröljék, mire Lakatos László kijelentette, hogy nem sértő szándékból használta a vigéc elnevezést. — Margitka. Ben Lyon nős, felesége Bebe Daniels filmszínésznő. Ronald Colman filmezik. Beszélőfilmjét nálunk még nem muatták be, majd sor kerül rá. — Álomvilág. Színdarabját elolvastuk és továbbítottuk a jelzett címre. Nem rossz, csak sok felesleges párbeszéd van benne, ez pedig untatja a közönséget. A színház igazgatósága válaszolni fog. Címét megadtuk. — Filmrendező. Berlinben van ilyen iskola. Utazzék oda és iratkozzék be. Ott filmrendezést is tanítanak. A kurzus nem hosszú. — Autódidakta. No lám, ami nem sikerült a zeneszerzőnek, az sikerült a mozinak. Tényleg, a „Sevillai borbély“ című operából való. Köszönjük szíves elismerő sorait. Levelet a jelzett címre továbbítottuk, azt hisszük, válaszolni fog. Küldje be valamelyik német filmgyárnak, talán szerencséje lesz! — Egy hűséges olvasó. A kéredezett filmet nem ismerjük. — Elza. Sascha filmgyár címe: Wien, Siebensterngasse 31. — G. Sanyi. Evi Éva címe: Berlin—Wilmersdorf, Badensche Strasse 13; Nagy Katóé: Berlin, Ausbacherstrasse 50. Anita Page 19 éves, hajadon, címe: Metro—Goldwyn—Mayer—Studios, Culver City. — Badar. Iratkozzék be egy filmiskolába, ott majd megkapja a pontos felvilágosítást. — M. Margit. A kéredezett művész címe ezidőszerint nem áll rendelkezésünkre. — Wings-rajongó. Clara Bow az életben nem olyan szép, mint a filmen. A filmscillagok anyakönyve című rovatunkban minden neves sztár életrajzát leközzöltük. Vegye meg a régi számokat. Charles Rogersnek angolul írjon. Filmszcenáriomot csakis szakember írhat.

Előfizetési ár:

¼ évre 3 pengő 50 fillér, ½ évre 7 pengő.
Ausztriában példányonként 60 Groschen.
Budapest, VII, Dohány uca 12

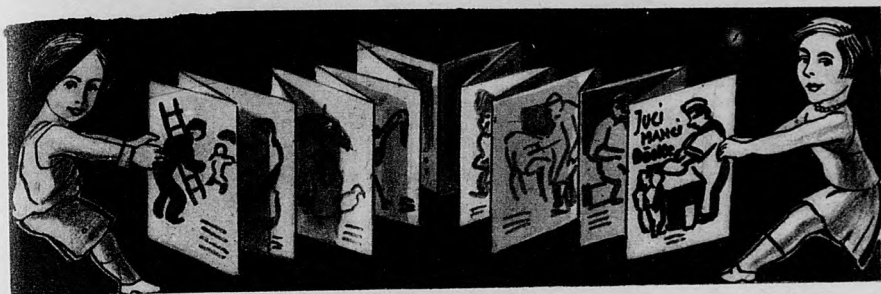
Szerkeszti: POGÁNY JÓZSEF
Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI MŰ
INTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT
Kiadásért és szerkesztésért felel: PAIZS GÉZA

Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat Rt. mélynyomó-körforgógépekn.
Budapest, VII, Dohány uca 12 szám
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai:
József 423—39 és József 423—50

BÉLYEGALBUM

előrajzolt ábrával elsőrangú segítsége a kezdő gyűjtőknek. Ára 1 pengő, portó 20 fillér. Megrendelhető a

Délbáb kiadóhivatalában,
Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12

Szétnyitható képeskönyvek kis- gyermeknek részére

Kisalakú képeskönyv 6 lappal

17×12½ cm. nagyságban. Egy kötet
Az összeg bélyegben is beküldhető!

Portó 20 fillér

1. Háziállatok	3. Kis cirkusz . . . . .
2. Állatvilág	4. Apró emberek képeskönyve . .

Kisalakú képes- könyv 6 lappal

Portó 20 fillér

Az összeg bélyegben is
beküldhető!

Egy kötet
ára

Utánvétellel 50 fillérrel drágább!
Ha több kötetet rendel, akkor sem több a póstadij!

5. Klári, Évi, Zsuzsi kedves pajtásai	10. Kis pajtások képeskönyve . .
6. Sárrika, Marika	11. Tempó gyerekek . . . . .
7. Kis pajtások	12. Szünidőben víg az élet . . . .
8. Kis kaesa fürdik (háziállatok)	13. Autó, motor, rádió . . . . .
9. Círóka maróka	

Fenti képeskönyvek megrendelhetők

DÉLIBAB

kiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12—14 szám alatt és
minden könyvkereskedésben

Középalakú képeskönyv 6 lappal

Egy kötet ára

24 × 18 centiméter alakban.

Az összeg bélyegben is beküldhető.

Portó 30 fillér

14. Kedves háziállataink 15. Állatkert 16. Vidám mókák képeskönyve

J Á T É K A. B. C.

mely megtanítja a gyermeket néhány óra alatt
17. az írás és olvasás mesterségére.

Ára

Az összeg bélyegben is beküldhető.

Portó 40 fillér

Ha több kötetet rendel, akkor sem több a póstadíj!

Nagyalakú képeskönyv 6 lappal

30 × 19 ½ centiméteres alakban.

18. Állatok a világ minden tájáról . . . . . Egy kötet ára

19. Boldog gyermekszívek . . . . .

20. Jó szüleim ajándéka . . . . .

21. Nagy állatkert . . . . .

22. Szemléltető képek . . . . .

Az összeg bélyegben is beküldhető.

Portó 50 fillér**Utánvétellel 50 fillérrel drágább!**

Fenti képeskönyvek megrendelhetők

DÉLIBÁBkiadóhivatalában, Budapest, VII. kerület, Dohány uca 12—14 szám alatt és
minden könyvkereskedésben

DR. MIKES LAJOS

Angol nyelvtana,

az anyanyelvnek az angol nyelvvel való összehasonlítás alapú vétele mellett biztosan és öntudatosan tanítja meg mester nélkül az angol nyelvre. — Ára bérmentve 70 fillér

DR. MIKES LAJOS

Német nyelvtana,

csekély fáradsággal, saját erejéből, szórakoztatva tanítja meg a német beszédre. Ára bérmentve 1 pengő 20 fillér

ÖNÜGYVÉD

Tanácsadó a mindennapi élet ügyes-bajos dolgaiban. 80 oldal, díszes kötésben.

Ára bérmentve 1 pengő 10 fillér

MADACH IMRE

örökké népszerű, halhatatlan színműve:

Az ember tragédiája

melyet jelenleg filmre is feldolgoznak, újra kapható Ára füzve, bérmentve 60 f

Minden ember annyit ér,
ahány nyelvet tud!

Tolnai francia nyelvtana

abszolút modern, tonetikus alapokon épült és ezzel a módszerrel alkalmas ad azoknak a francia nyelv tudásának a megszerzésére, akik ninesenek megáldva különleges nyelvtanuló tehetséggel. Ára bérmentve küldéssel 70 fillér

A bűvészet könyve

Különféle bűvészműtárgyakat tartalmazó könyv 100 ábrával. Ára kötve 5 pengő, portó 50 fillér.

MADEIRA ÉS
RICHELIEUX

Kézimunkakönyv

Ez a kézimunkakönyv Madeira- és Richelieu-mintákat tartalmaz, még pedig hétszáz szebbnél szebb rajzban. Ára bérmentve 2 pengő 50 fillér

Házi cukrászat

160 oldalon sorolja fel a cukrászat receptjeit. Ára kötve 1 pengő 20 fillér bérmentve

Szegedi szakácskönyv

több mint 300 recepttel, díszesen kötve, ára 3 pengő 40 fillér bérmentve

Az itt felsorolt művek kaphatók a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII. ker., Dohány uca 12 alatt és minden könyvkereskedésben. Utánvételes küldésnél minden mű 40 fillérrel drágább!

A LEGTÖKÉLETESÉBB RUHAANYAG
MINDEN IDŐBEN ÉS MINDEN ALKALOMRA

Filtex *et.*
V. SZENT ISTVÁN TÉR 15.